

VIENYBE LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 11.

Plymouth, Pa., d. 12 Kovo (March) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kožną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARE..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.
Už colį vieną sykį garsinant \$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį 50c.
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00
Pinigai kitaip nesistuncia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gramotose
ant szito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų
krautuvis visam mieste.

Žemianis... ..

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasios aptiekoje.
Vaistus, chemizkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius
prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome viso-
kių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

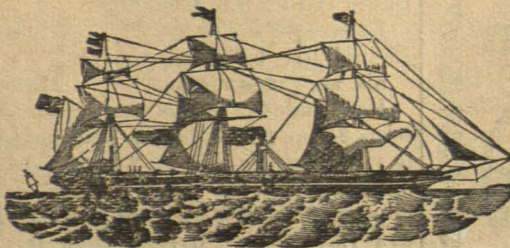
Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street,

WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.

Czia gansi pigiausias laivakortes ir
pigiai nusiųsi pinigūs į visas svieto
dalis.

Užlaikau didžiausę krautuvē Rėmų
krautuvē ir pigiausiai parduodu kaip
visi, rėmų galima gauti visokio ga-
tunko dideliame pasirinkime dėl viso-
kių paveikslų, kalbu lietuviszkai,
lenkiszkai ir t. t. Podraugiai užlai-
kau ir visokius paveikslus kaipo
szventus ir kitokius. Mano adresas:

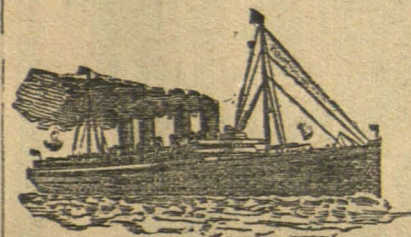
MORRIS BLOOM,

312 Penn Ave. Scranton, Pa.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių pločio, 24 colių
augšezio, ant puikios popieros, su
priiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vie-
nybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-
tarnavusio tautieezio privalo rastisi
kiekvieno lietuvio namuose kaipo
papuozzimas ir atminimas, kad tasai
tautietis per visą savo gyvenimą tru-
sė ant naudos savo tautieezių ir tē-
vynės.

Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigūs į visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus rezztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigūs ont
amerikoniezkių ir t. t. Darau apszergėjimus nuo
ngnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliauvszį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szankiael prie manęs, o aez jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o biezte
uzsznėdinti.

Daugiau kaip
30 metus iszmeztintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviezią mėsa, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szviezi rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliame pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tu, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

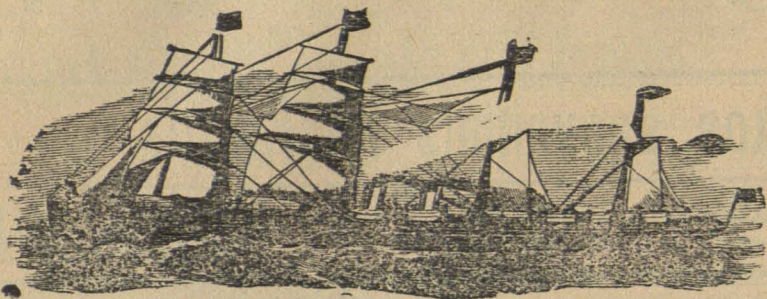
Daktarka Johanna Želviene.

Vienintėle lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyezzių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
etidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
tėliū žeme nesolbeis gero mintyve.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jūsų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuviszkai ir lenkiszka. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdame tikietus ant visų geležinkelų Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir viszaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Krautuve Forniczio.

Czonat gausite pigiausiai visokius naminius rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreeses ir t. t. Kiekvienas sykį pas mus pirks, ateina ir kita sykį Susikalbėti galima visalp.

A. FAINBERG,

56 E. Mainjstr. PLYMOUTH, PA.

Didėle krautuve IR KARCIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gėrymo ragaut, tegul atsilanko pas Joną Žukaucką

Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistizką iszdėrbimą.

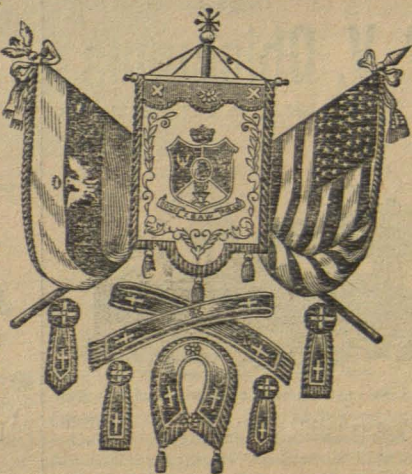

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdėrbimais įgijau geriausę praktikę ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau ne gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **ERAVOVIAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinkimini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozokų.

Todėlgi perkantieji ir par-davėjai (karcziarnikaj) visad (sreikalaukite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Apszvieta ir Moksas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiame apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiame apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuviszkas laikrasztis, nedėlis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybę Lietuvtikų, 2 Lietuva 3 Lietuvis Koznas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiesę pasiekirti sau vieną lez augzcziaus minėtu laikraszczių ir sykiu su steliunku tur daneszt man laikraszcziuo vardą.

Kas nenori arba negali atsiusti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul stunczia \$1.00, bet nemažiaus, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neszlitenka lezduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su drangu per pusę, o abudu džiaugsis pasi-naudoje isz szitos mato ofertos.

Lietuviat, naudokitės isz szitos teip gausios pro-zos, nes szia oferta padariau tiktai vien dėlei ju-jų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia sinisti per Money Order, arba registravotoi gramotai. Adresuokite sziteip: **M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.**

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave. Scranton, Pa.

ST. LOUIS CHICAGO
 BUFFALO
 NEW YORK
 PITTSBURGH
 PHILADELPHIA

The HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.

the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the

For Information, Rates, etc., address
 429 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 26 EXCHANGE PLACE, N. Y.

T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.
T. W. LEE, Gen'l Passenger Ag't.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — M. Totorius, 1 Willow str., Plymouth, Pa.

Vice-preziden. — V. Kaunas, Box 211, Newburyport, Mass.

Sekretorius — T. Astramskas, 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztys, 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakeviczia, 1150 Wyomint Ave. Pittston, Pa.

Apiekunai K. Unika, 1112 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Uzveizėtoju knygyno—V. Daukszys, 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Valdžios tarnai už nanė pastatyti Vilniuje paminklą rusiškai ciesorienei Katarinai II, kuriai vieszpataujant, Lietuva pateko po rusų jungu. Paminklo komitetas nesidrovi raszyti, kad nuo laiko pabrūkimo po carato rykszte „Vakarinė Rusija (teip vadina Lietuvą su Baltagudija) ramiai užžengė ant linoso civilizacijos kelio“. Už tai reikia atsidėkavoti Katarinai, pastaczius jai paminklą. Tam tikslui renka po visą Rusiją aukas, nes pastatymui paminklo reikia 170 tukstanczių rublių. Iksziol esą surinkta dvi dalys, tai Vilnius netrukus galės gėrėtis tos didelės iszdykėlės paveikslu.

— Pasirodė pirmi szių metų numeriai „Varpo“, „Ukininko“ ir „Naujienu“; visi trys permāinė savo pavidalą — vietoje laksztais, iszeina dabar knygutėmis. Dabartinis pavidalas daug smagesnis už senąjį. Laikraszczių įtalpa, kaip visada, labai žingeidi ir reikia giliai stebėtis, jog amerikiečiai retai juos parsikviečia. Tie laikraszczių — tai gyvas rysis tarp tėvynės ir jos sunų, kuriuos likimas iszdangino po svetimas padanges. O parkvietimas tų laikraszczių parsieina visai pigiai: už visus tris reikia nusiųsti tik du doleriu. Adresas: M. Saurus, Rokaiten, per Neukirch, Ost-Preussen, Germania. Pirmuose numeriuose yra 88 puslapiai skaitymo, tad iszeina, kad per metus skaitytojas turės už 2 dol. tukstantį su virszum lapų naudingo pasiskaitymo.

— Pasirodė teipgi „Tėvynės Sargo“ 11—12 num. pereitų metų (94 pusl.). Priede patilpus farsa (juokžaislė) vienoje veikmėje „Neatmesgamas masgas“ (18 pusl.).

— Lenkiszkas profesorius T. Siemiradzki skaito Chica-

goje lekcijas isz Lenkijos istorijos. 7 Kovo jis apsirinko už temą Lietuvos nusidavimus nuo seniausių gadynių iki Gediminii; daugiausia iszguldymo buvo paszvēsta karaliaus Mindaugio gadynei.

Isz Lietuvos.

Naujas pranaszas. Pereitą rudenį netikėtai teko man girdėti Smalėnuose (Suvalkų pav.) kunigo Žubrio pamokslą. Pirmą pasakė lenkiszka, o paskui pradėjo lietuviszka. Per pamokslą Žubris pasakė, kad neužilgo ant sviato ateisias Antikristus; galvą jisai turėsias liuto, o liemenį meszkos; vaikszcziuos po kaimus ir szauksias, kad jis esąs tikras Dievas! Kas neklausysias jo, tą gasdysias pragaru, arba degysias savo pecziuje...

Sunku suprasti, kaip gali kunigas pliaukszti žmonėms per pamokslus tokius niekus!

Beto, lietuviszkoje kalboje Žubrio tik pusė lietuviszkų zodzių; kiti lenkiszki, gudiszki ir Dievas žino koki. Lv.

Mokinimas „grieszninkų“. Gražiszkių klebonas (Vilkav. pav.) labai pyksta ir neapkenčia „grieszninkų“; per tai nuolat per pamokslus sako: „pastipsit, jus grieszninkai, kaip szunes, kaip gyvuliai ir eisit į peklą, kur bus verksmas ir dantų griežimas“... „Ne grieszninkų“, zinoma, klebonas visai nē neranda, gal tik jis viens... Net bažnyczia skamba, kaip jis ima szunuot, szėtonuot, balvonuot... per iszpažintį „grieszninkus“. Kur didesniām, tai ir to dar neuztenka — baudžia kunigiszka: per langelį duria su didžiausiu piktumu „grieszninkui“ į akis!

Su daugeliu man teko kalbėt, kuriems akis klebonas bādė. Kad ir valandoj mirimo, sako, jie klebono nesiszauktų, nebesant kitam kunigui.

Tai mat, kaip nubaido ku-

nigėlis žmones nuo iszpažinties.

Persiekiojimas „bedievių“. Gražiszka. Klebonas su kamendorium labai daug pamokslų pasako ir „bedieviams“, ką po svetimas žemes valkiojasi; keikia juodu tą valkiojasi, bet lyg tyčia vis daugiaus iszvažiuoja. Daugumas iszvažiuoja į Essus (Vokietijoje), o parvažiavę nekuriu jau drįsta gaspadinei pasakyti, kad pėtnycioj galima su pienu valgyti... Na tokiu jau tikrai bedieviai! Vaikinams, kur buvusiems, norint apsipacziuot, labai daug reikia turēt „ergelio“ su klebonu, kuris ką-tik „nagaikos“ nesigriebia; daug reikalauja liudytojų, o tie liudytojai, ką žmogus jau turi, jam negerai.

Visgi paimti nuo „bedievio“ 10—15 rublių, kuriuos buk į Seinus turis siųsti.

Nē vieno žmogaus jis nepaczėdija; kuris tik turi pas jį reikalą — viskas brangu, o jeigu kuris pradeda derēt, tai tokį visokiais zodziais iszplusta: „tu balvone, szunie, tu pastipsi... Von! lauk“...

Mokslą ir mokintus žmones nepagiria ir vien peikia tuos, ką visokias knygas skaito. Kamendorius Cz. per vieną pamokslą pasakė: „Bepig butų, kad žmonės visi but mokinti: butų visur lengva susitaikinti, bet ant nelaimės visi mokinti į bedievius iszvirsta... Dar kaimuose bedievystės (t.y. mokslo) mažai, — czia bepig; bet miestuose jau placziai pasklido... Tokių laukia didžiausia nelaimė“...

„Bedievis“

(Isz „Ukininko“)

Naumiestis, Suvalkų gub. „Vienybėje“ (4 num.) buvo jau raszyta apie iszbėgimą Kluoniaus (Kasiulaiczio) į Angliją. Labai ant jo dabar pyksta tie ukininkai, kurie už jį užstatą davė, nes visiems keturiems ukininkams reikia su-

dėti kaucijos po 200 rublių. Isz to nuliudimo Paberžupių Sipaila (Varonikis) nuėjo į Naumiestį pas pralotą pasiguosti.

— Kad tu iszplendėtum, tėveli! (mat, toks paprastas Sipailos priezodis). Tai tas Kluonius, kad jį dvideszimta, iszbėgo, o mes dabar turėsime pastatytą kauciją užmokėti; ką mes galim daryti?”

— Tai, vaikuti, o kas jums kalts, kad jus už niekus žmogų pasiranczyjot? Ar tai jam reikėjo tai daryti, ypacz, kaip sziuosmet toks laikas, tokiu jubilėjusziniai metai, o jis neliovė tą niekystę pildęs; dėlto Dievas jį ir pabaudė, nes vertas buvo pabaudymo. O už tai su Dievo daleidimu but iszsipakutavojęs, o dabar kad jus jo gailėjotės, nuo pakutos atitraukėt, tai dabar patys kentekit, o bus pamokinimas ir jums, ir kitiems.

Pabaigoje Sausio szių metų buvo Kluoniaus prova; kad jo paties nebuvo, tai paranczninkai turėjo užmokėti 800 rub. Andrių Kriszczių nusprendė ant pusantrų metų į aresztantų rotą, o Kutuką iszteisino, nes buvo 15 liudininkų, kurie liudyjo, kad pas Kluonius karabiną turėjo. Ką padaryti, — visa bėda tapo suversta ant Kluoniaus. Tiek to, — jis vis negalės pareiti, nes kad pareitų, tai gudai prapuldytų tą žmogelį.

Sunku apmisyti, kiek tai lietuviai turi nukęsti, atėmus nuo jų visas tiesas, o ypatin-gai spaudos. Kad butų Lietuvoj knygos gaunamos, nebutų reikėję nē per rubezių gabent, nē į szmekerį szaut, nē kalėjime sėdėti, nē į Angliją iszbėgti, nē tiems neturtin-giems žmonėms statyti teip didelę kauciją, pardavus reikalingiausią daigtą. Toki ru-pescziai, tokios koronės, tokiu vargai negali nueiti be naudos kencziantiems, o be atkerszyjimo kankintojams. Nors ga-

na toli, kaip per dumus, bet moja prieszais szviesi ateitis tiesų ir liuosybės. Kada su-
lauksime to savo tėvynei?

Lauruks.

Gizai, Vilkaviszchio pavieto.
Czia gyveno prabaszcius Vosylius, neseniai atkeltas isz Daukszių parapijos, numirus senukui prabaszciui; su tuo prabaszciui atsitiko keistas dalykas, kurį apraszysiu. Mat, pernai buvo szventi atlaidų metai, kurie parupo Gizų zemskio pacziai ir tarnaitė; zemskienė kitą syk buvo katalikė, o tarnaitė teipgi katalikiszkių tėvų; isz priezasties atlaidų, užėjo joms noras sugrįžti prie Rymo mylistų. Nuėjo abidvi pas kleboną Vosylių, kad jas apvalytų per iszpažintį, bet kunigas jų nepriėmė, sakydamas: „eikite sav pas popą!”

Apie tokį kunigo pasielgimą dasizinojo valdzia ir paskyrė jam szesziš mėnesius isz buti Lomžos kliosztoriuje; teip gi ant visada atėmė algą ir tiesą buti prabaszciui. Tai mat, kas isz menko nieko pasidaro. Reikia zinoti, kad pas mus zemskiai turi dabar didelę valdzia, jiems isz augszciaus duota visa valia; jiems apskundus, nereikia nė liudininkų, bet jei tu zemskį skųsi, tai nė szimtai liudininkų negelbės.

Nepazįstamas.

Gizai, Vilkaviszchio pavieto.
Pas mus blogi metai dėl javų neužderėjimo, nes vasarą buvo per daug lytaus ir viskas prigėrė. Į žiemą pradėjo platinis ligos: rauplės ir sziltinės. Starapolės parapijoje nuo vienu rauplių numirė 540 ypatų, per vis vaikai ir mergaitės iki 20 metų. Tikrai szalti pradėjo vasario mėnesyje; szala lengvai, be sniego. *Brolis.*

Isz Londono.

Pas mus jau ne viskas eina „po senovei”. Daugybė netik

lietuvių, bet ir szeip darbininkų slankstosi be darbo. Prie to dar prisidėjo dideli szalcizai, ligos užklupo, pabrango maistas ir gyvenimai, žodžiu sakant — padėjimas vargdienių žmonelių yra tiesiog apgailėtinas.

Netik bedarbiai kenczia didelį vargą, bet ir turinti darba žmonės negali su savo uždarbiais džiaugtis. Tiktai keletas, kurie seniaus geriaus uždirbant sutaupė kiek graszio, žmoniszkiaus gyvena, — nors bado nekenczia; bet daugumas, o ypacz žmonės su szeimynoms, gyvenimo sąlygoms persimainius, nežino nė kur dingti, negaura jokio darbo.

Ne tik dirbanti prie bambusų, kedzių, lasdų ir tt., amatininkai, kurių darbas jau seniai atpigo, bet teip gi stalioriai, dailydės, siuvėjai ir kiti geresni amatininkai labai menkai tų uždirba, o kiti ir visai buvo netekę darbo, bet dabar berods pradeda jau po truputį užsidirbinėti.

Užtaigi daugumas netekusių darbo ateivių, ypacz lietuviai, netekę kantrybės, plaukia į Ameriką, kur tikisi geresnį uždarbį rasti, negu czia.

Valdzia gi, pamacziusi, kad nauji jos padavadyjimai: pakėlimas mokeszių ant valgomų daigtų ir szeip tavorų žmones labai apsunkina ir vargina, pradėjo cziabuviams per savo laikraszcius įkalbinėti, kad priezastis tokių aplinkybių paeina nuo per didelės ateivystės. Įkalbėjo, užtaigi, dėl sudrutinimo, zinoma, savo pamatų, perdėtiniam valszciaus rodų (County council), kad paduotų savo užmanymus į parlamentą, jog ateiviai, ypatingai žydai, labai kenkia cziabuviams darbininkams, nes per ateivių priezastį uždarbiai ant tiek sumazėję, kad angliszkiems darbininkams prisiėiną mirti isz bado. Szitas užmanymas isz tikrųjų tapo pasiųstas į parlamentą ir jau yra

svarstomas. Kuo jisai užsi-
baigs — nežinia, bet nėra abejonės, kad jisai bus už teisingą pripažintas, nes beveik visų valszių rodos ant to sutiko. Tai gi reikia laukti neko kito, kaip apsunkinimo ateivystės į Angliją.

Augsztietis.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Po ilgų svarstymų, senatas užtvirtino, ant galo, muitų tarifą Pilipinų saloms; nors szeip Suv. valstijos laiko tas salas už savo, bet kur dalykas eina apie savo naudą, tai tų viskas svetima. Pagal naują tarifą, už Amerikos pardavinius, nuvežtus ant Pilipinų, reiks mokėti tokį pat muitą, koks mokamas už tavorus, atvežamus isz svetimų szalių; muitas gi ant tavorų, vežamų nuo Pilipinų į Ameriką, numusztas ant ketvirtdalio (25%), sulyginant su kitomis szalimis. Ar szeip, ar teip, turincziams tas iszeis ant gero.

Isz atsiukimų ant Pilipinų sziaudien stoja priesz svieto akis tokis, kursai daro gėdą ne vienai Amerikai, bet visai žmonijai. Turbut, ta nelaiminga žmonija grįžta į vidurinių amzių tamsybes.

Du amerikiszku oficeru: majorą L. W. Waller'į ir lieutenantą J. A. Day kaltina už nežmoniszką kankinimą krasz tiezių. Pagavę pilipinietį, jie liepdavo pririszti jį prie medžio, perszauti blausdas ir palikti pririsztą iki kitai dienai; ant rytojaus liepdavo perszauti rankas, treczią dieną szau dydavo į liemenį ir tik ketvirtą dieną nuszaudavo ant smert.

Kaip reikia pavadinti tokį Amerikos oficerų darbą?

Tuodu oficeru neva sudys, bet ne už kankinimą, tik už tai, kad jiedu kankindavo be sudo nutaimo.

Isz szeip atsitikimų pažymėtinus szitas: pulkelis konstab-

lerių isz 25 vyrų susikirto su pilipiniecių buriu, kuriame buvo 80 vyrų; netekę patronų, konstableriai turėjo pasitraukti, bet 11 jų nespėjo iszsigelbėti: jie arba užmuszti arba suimti. Tai atsitiko, gali sakyti, po nosim, tik 10 mylių nuo Manilos.

Pietinė Aprika.

Į Londoną parlėkė 10 Kovo nuo lordo Kitchener'io telegrama, kuri nukrito tartum žaibas isz giedro dangaus. Burai, vedami generolo Delarey, susikirto su anglais: angliszkas vadovas gen. Methuen suzeistas (jis gavo net keturias žaisdas) ir sugautas, 3 angliszki oficerai ir 38 vyrai krito, 5 oficerai ir 72 vyrai suzeisti, 1 ofic. ir 200 angliszkių kareivių dingo nežinia kur. Parlamentas dideliu nusiminime iszklausė tą praneszimą.

Anglija pati varo savę į prapultį. Valdzia dabar pareikalavo ant kariumenės reikalų 69,310,000 svarų sterlingų (\$346,550,000), o izdas tuszczias. Pietinėje Aprikoje reikia užlaikyti kariumenę isz 300,000 vyrų su 246,000 arklių, o dar tų arklių neisztenka, — reikia kas sąvaitė siųsti dar po 13,000 arklių arba mulų.

Prez. Roosevelt priėmė burų delegatus, tik kaipo privatizkas ypatas ir labai szaltai su jais apsiėjo, daug arsziaus, negu McKinley anais metais. Ministras Hay pasakė delegatams, kad valdzia negali drausti amerikieziams pardavinėti arklius į Pietinę Apriką, nes jei Amerika pelno isz to — tai valdziai tik džiaugsmas. Apie Amerikos įsikiszimą į karę nėra ką nė svajoti.

Dalis darbu.

Quincy, Mass. Akmens skaldinczių darbininkai, skaitliuje 400, užstraikavo nuo pradzios mėnesio; jie reikalauja 8 valandų dienos

darbo, nenumusant dabartinės mokes ties, ir iszmokėjimo už darbo kas savaitė. Du savininkai norėjo sutikti ant tų reikalavimų, bet kiti prispyrė juos neiti į sutarimą su darbininkais.

Pittsburg, Pa. Tepliotojai pakėlė straiką, reikalaudami 8 valandų dienos darbo ir 45 centų mokes ties už valandą (ikšziol jie gaudavo po 35 ct.); į straiką stojo apie 1800 tepliotojų ir tik 50 dar dirba.

Shamokin, Pa. Isz priežasties tvanų ir speigų, darbai angliakasyklėse buvo sustoję; 10 kovo 8,000 vyrų ir vaikų vėl stojo į darbą.

Pittsburg, Pa. „International Association of Bridge and Structural Iron Workers“ pastatė kompanijai „American Bridge Co.“ reikalavimus: 50 centų už valandą prie 8 valandų dienos darbo; kompanija siulo 45 ct. už val. prie 9 val. darbo dienos; tikisi abi pusės susitaikyti.

Norfolk, Va. Isz priežasties straiko, czia kilo dideli ermyderiai; žmonės renkasi tukstaneziais, o valdžia sutraukė į tą vietą visą milicijos pulką ir kanuolių bateriją.

So. Boston, Mass. 7 kovo vakare užstraikavo 450 krovikų ant New York, New Haven & Hartford geležinkelio dėlto, kad kompanija nepriima atgal tų darbininkų, kurie buvo pavaryti už tai, kad nenorėjo krauti siuntinių, prigulėjusių R. S. Brine Transportation Co.

South Sharon, Pa. Apielinkėse ketina pastatyti naujas liejinyzias.

Shenandoah, Pa. Naujas dirbtuves rengia statyti „Wood Oil Chemical Co.“

Berlin, Pa. Nauja kompanija žada parengti czia anglių kasykles.

Isz Amerikos.

Atvira kova.

Buffalo's vyskupas Quigley, drauge su visais vokizskais katalikizskais kunigais, apszaukė *atvirą* kovą prieš socialdemokratiją. Matyt, ikšziol dvasizskija kovojo prieš socializimą isz pasalų, jezavitizsku budu.

Senauji neta.

Apszauktasis milijonierius Andrew Carnegie pradėjo vieszai garsinti, kad didelės karizskos laivynės Suv. valstijoms nereikia. Amerika esanti galinga savo pramone ir gamtos turtais; karė jei nereikalinga, o jei kuri isz Europos vieszpatysezių tokią karę pradėtų, tai jai pareitų greitas galas, bet ne nuo Amerikos laivynės arba kariumenės, tik nuo to, kad butų uždrausta vežti isz Amerikos reikalingus maistui dalykus. Tai yra sena teisybė, o vienog Washingtono valdžia jos nesilaiko, iszleisdamo milijonus statymui karizskų laivų.

Nėjieszkok teisybės.

Visi girdėjo apie amerikietę – misijonierę E. Stone, kurią Turkijoje suėmė kas–žin–koki plėszikai ir kad paleisti reikalavo \$110,000; Amerikoje ir kitur žmonės rinko pinigus ir surinkę \$72,500 iszpirko tą naują apasztalę, kuri tarp krikščezionių platina krikščezionystę. Washingtono valdžia iszsyk atsisakė duoti pinigus ant iszpirkimo tos senmergės. Bet dabar, kada pinigai jau užmokėti isz svetimų kizzenių, valdžia ketina reikalauti nuo Turkijos sugražinimo jų. Valdžia nori pasipelnyti isz to atsitikimo. Toji pati valdžia nė isz tolo nenori atlyginti nasz'ėms ir naszlaitėms tų darbininkų, kuriuos nežmonizskai suszauđė 1897 metuos ties Lattimer szerifas Martin.

Teisybės balsas.

Matyt, kad dabarnyksz-

cziam [kongrese republikonų partija turi slaptus sutarimus ir nori kreivais keliais atsiekti tai, ko negali padaryti stacziai eidama. Prezidentas Roosevelt tame republikonams pritaria, dėlto galima laukti netikėtų daigtų. Sztai anarchizmo klausymą angsztai suriszo su ateivystės klausymu ir, pastatę raudoną baidyklę, stengiasi aprubeziuoti nekaltų žmonių liuosybę. Lygiu budu užmanymą apie apsaugojimą prezidento ypatos sunarstė į vieną masgą su spaudos liuosybe. Ne be reikalo tų užmanymų priešzininkas sen. Bacon senate, 7 kovo, karsztai protestavo prieš juos: jis turbut, prijauczia pasalius siekius. Jis sakė: „pagal konstituciją, kiekvienas žmogus yra lygus prieš įstatymus; pasikėsinimas ant prezidento gyvasties arba nužudymas jo yra tokiu pat praszengimu, kaip užpuolimas arba užmuzsimas kiekvieno kito žmogaus. Jei tas užmanymas butų priimtas, tai jis užmautų apinasrį ant visos spaudos; tai butų gąszdinimas re daktorių, kurs sulaikytų juos nuo iszreiszskimo teisingos nuomonės apie prezidentą arba kitokį valdininką, nes jie bijotųsi, kad nužudzius kurį isz tų valdininkų, laikraszeziui galėtų užmėtinėti tą užmuzszęjystę“. Tokį pasakymą mes ir pavadinome „teisybės balsu“.

Gausybė angliessluogsnų.

„United States Geological Survey“ iszleido žinias apie angliessplotus Suv. valstijose. Neskaitant Alaskos, yra 280, 397 keturkampių mylių, kur guli angliessluogsniai, ir tai iszimtinai didieji medinės angliessplotai, neskaitomi ant lygios su augsztesnio laipsnio antracitu ir sakuota (bituminous) anglim. Isz to ploto didesnė pusė (55 proc.) yra jau isznaudojama. Vienog ne tose valstijose iszkasama daugiau angliess, kur didesni plotai.

Teip, Pensylvanija, budama septinta isz eilės pagal plotų didumą, buvo 1900 m. pirmutinė pagal apstumą: ji viena iszkasė su virszum 132,000,000 tonų angliess ant visų 241 milijono iszkastų Suv. valstijose anglių.

Neateivių civilizacija.

Ties Campton, Ky., Vortex'e, gauja iszszigėrusių valkatų susikirto su szerifo pagelbininkais; 6 isz tų valkatų ir 2 pagelbininkai tapo sunkiai suzeisti; pagauta 14 valkijožų, kurie tupi dabar kalėjime.

Amerikos universitetai.

Sztai 10 didžiausių universitetų, kuriuose mokinasi daugiausiai jaunuomenės: Harvard 5,576; Columbia 4,402; Michigan 3,816; Chicago 3,727; California 3,540; Minnesota 3,536; Cornell 3,216; Wisconsin 2,812; Yale 2,680; Pennsylvania 2,520. Palaiminta isz tos pusės szalis!

Amerikos vaishba.

Pirm 10 metų 1891 m. isz Suv. valstijų iszvezta buvo visokio gero į svetimas szalis už \$970,509,646; pereituose 1901 m. iszvezta jau už \$1,465,380, 919.

Geras įstatymas.

Valstijoje Ohio pasiuntinių seimas nutarė, 73 balsais priešz 23, kad senatorius rinktų žmonės, kaip kongresmanus, o ne valstijos iszrinktieji pasiuntiniai ir senatoriai; valstijos senatas turi dar patvirtinti tą nutarimą ir tada jis taps įtatumu. Naujas budas rinkimo senatcrių butų geresnis tuo, kad iszrinktieji žiurėtų žmonių balso; o sziądien senatorius, iszskverbęs per suktybes arba iszipirkęs, visai niekina žmonių reikalus. Turime sziądien paveisda klausyme apie ateivystę. Į senatorius dabar gali patekti tik toks, kurs turtingas, o tokiais yra vien siurbikai darbininkų.

I s z d i d ž i o r i k s m o .

Numirus McKinley, buvo pakilęs didelis riksmas ir gailėstis. Žadėjo statyti jam paminklus kone visuose miestuose, žadėjo paskirti naszlei iki smert algą ir daug dar ko. Dabar, į keletą mėnesių, viskas nutilo: ant paminklo pinigų nėra, apie naszlę nieks nesirūpina, sakydami, ir teip ją turtingą esant. Bet kas ypatingiausia — valdžia visai nenori užmokėti tiems daktarams, kurie prižiūrėjo sužeistą prezidentą: liepia įjieszkoti „honoraro“ pas numirėlį.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Pranesimas
Susivienijimo Liet. Am.
kuopoms.

Šiuo pranešame visų S.L.A. kuopų administracijoms, kad dabar, artinantės laikui XVII seimo, teiktusi paraginti sąnarius pradėti duoklę antro metų bertainio (April) mokėti neatbutinai anksčiau delto, idant galima būtų iki seimui viską, kaip reikia, knygoje užbaigti; centrališkam komitetui reikia prieš seimą žinot ir pagarsinti, kiek kurioje kuopoje yra pilnų sąnarių, o kiek suspenduota, nes pagal pilnų sąnarių skaitlių renkama į seimą delegatų skaitlius. Toksai pagarsinimas turi būti seime pamatu, kiek kuri kuopa turi tiesą siųsti delegatų.

Delegatai reikia siųsti pagal pilnų sąnarių skaitlių, tokiu būdu:

Nuo 10 sąnarių	1 delegatas
„ 16 „	2 „
„ 25 „	2 „
„ 26 „	3 „
„ 35 „	3 „
„ 36 „	4 „ ir t.t.

Širdingai meldžiame visų guodotinių kuopų vyresnybę ir sąnarius, idant pradėtų mokėti duoklę antroje pusėje mėnesio kovo (March) ir kad priverstinai užbaigtų iki 15 balandžio. Tada galima bus iki XVII sei-

mui viską sudavadyti ir pagarsinti, kaip kasos stovį, teip ir skaitlių pilnų ir suspenduotų sąnarių kuopose.

Įnešimus, kokius kuopos ant gerovės Susiv. L. A. ras susirinkimuose naudingais, teiksia važiuojantiems delegatams įduoti ant rašto, su kuopos vyriausybės parašais. Kuopos, negalinčios siųsti delegatų arba pavieniai sąnariai, teiksia savo įnešimus prisiųsti į bet kurio iš centrališko komiteto perdėtinių rankas.

Susivienijimas Liet. Amer. iki kovo 1 dienai turi 51 kuopą ir 1,440 sąnarių.

Širdingai meldžiame guodotinus kuopų viršininkus, kaip ir visus sąnarius, kad paklabintumėte pažįstamus draugus padauginti mūsų skaitlių ir kad neužsiliktų nieks suspenduotas.

Susivienijimo seimas paskirtas Boston'e, Mass.; prsidės 20 dieną gegužio (May), 8 valandą iš ryto, ir tęsis: 20, 21 ir 22 to mėnesio, arba pagal reikalą trumpiaus ar ilgiaus. Salė išrinkta po N. 29 Middlesex Str., Boston, Mass.

Velytina būtų, kad delegatai atvyktų iš vakaro prieš 20 gegužio.

M. Totorius prezidentas,
T. Astramskas sekretorius,
T. Paukštis kasierius.

Naujai prisiraszė prie
Susivienijimo Liet. Am.

Nauja kuopa Spring Valley, Ill. draugystė Sunų Lietuvos Didvyrių:

Aleksandra Vienbiskis
Jonas Jezavitas
Liudvikas Navikas
Ona Navikienė
Jonas Latoza
Liudvikas Peikis
Motiejus Mirevca
Jonas Baukus
Mikas Bendorius
Silvestras Vingraitis
Jonas Misiunas
Fran. Valaszimas
Antanas Bindorius

Andrius Draugelis
Aleksandra Povylauckas
Mikas Kairys
Ona Kairienė
Tam. Žarnauckas
Fran. Blažys
Andrius Gustaitis
Jonas Daniliauckas
Fran. Arlauckas
Juozas Kuzmickas
Dr. A. Mitchesis
Vincas Zaleckis
Pijuszas Kaczėnas
Kazys Zaleckis
Petras Krantauckas
Andrius Ramanauckas
Jurgis Szileika
Jurgis Kantanavyczia
Juozas Szereika
Tam. Žarnauckas
Juozas Kaziunas
Antanas Murauckas
Karolius Zaleckis
Mikas Maselskis
Jonas Vyszniauckas
Kazys Kuszinskis
Nauja kuopa, Jersey City, N. J.:

Juozas Žurinskas
Marė Žurinskienė
Fran. Žurinskas
Pijuszas Kaczergis
Chicago, Ill. kuopa 35:
Juozas Girijotas
Philadelphia, Pa. kuopa 10.
Ona Arbaciauckienė

T. Astramskas
S. L. A. sekretorius

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

N. 15 kuopa, Shenandoah, Pa., nauji:
1371 J. M. Medalis 60
1272 A. Audiejaitis 60
1373 F. V. Balciunas 60
1374 Alb. Bridickas 60
1375 M. Minkus 60
1376 L. M. Kaziunas 60
1377 E. Rice 60
N. 21 kuopa, Westville, Ill., seni:
A. Apanaitis 60
J. Kirvelevyczia 60
J. Norkus 60
E. Zanevskis 60
A. Jasaitis 60

J. Dailydė 60
J. Uzdavinis 60
O. Jasaitienė 60
V. S. Kreivėnas 60
P. Pesys 60
P. Miszkevyczia 60
J. Sabaliauckas 60

Nauji:

1378 K. Norvyilas 60
1379 A. Szumanskas 1,20
1380 J. Andrulis 60
1381 J. Ysoda 60
1382 P. Boristas 10
N. 31 kuopa, Broad Brook, Conn., naujas:
1383 A. V. Budininkas 60
Windber, Pa., pavieniai:
naujas:
1384 A. Kasparavyczia 60
Seni: A. Kerszulis 60
J. Rudzinskis 60

Sekretorius A. Ilgunas.

Kasos stovis.

Į p l a u k i m a i :

Nuo sausio mėnesio liko kasoje 302,48

Kuopos įmokėjo:

East St. Louis, Ill. 1,80
Shenandoah, Pa. 4,20
Chicago, Ill. 60
Westville, Ill. 11,50
E. Bridgeport, Conn. 1,80
New York 7,78

Pavieniai:

A. Szukvietis, Wanamie, Pa. 60
J. Prusaitis, „ „ 60
A. Kerszulis, Windber, Pa. 60
J. Rudzinskis „ „ 60
A. Kasparavyczia „ „ 60

I-z viso \$333,16

I s z m o k ė j i m a i :

Laiszkams markės 20

lieka kasoje \$332,96

Kasier. A. Olszevskis.

Apie vietu vardus.

„Tėvynės“ 7 num. „patėmyjimuose“, tarp paminėjimo apie lietuviszką atlosėlį, randame nurodymus, kaip lietuviams pridera isztarti tulų Lietuvos vietų, upių ir tt. vardus. „Niewiaza“ esąs lenkų pramanyms, o lietuviszkai vadina tą upę „Nevėža“; bet reikia tarti

„Nevėžis”. Dėlko lenkai suteikė vardą „Niewiaża” (ręczownik rodzaju żeńskiego), o ne *Niewiaż* (ręczownik rodzaju męskiego) — sunku įspėti. Lietuviai gi, kiek žinau, vadina tą upę vardu moteriškos gimtės — „Nevėža”.

Vieta toji apkriksztyta greičiaus lietuvių nuo žodžio „Nevėža”, o lenkai pritaikyt galėjo tik „Niewiaża”.

Lietuviai ir lenkai iki šiol vartojo upės vardui žodį moteriškos gimtės. Patėmytojas sako, kad turi vadintis „Nevėžis”.

Kodel tik dabar pasidarė tų klaidus vadinimas? „Wobolniki” (daigtavardis daugskaitoje) — lietuvių „Vabalninkai”. Patėmytojas liepia vadinti „Vabalnikas”. Kodel?

Teip pat „Szkudai”, sako, reik vadinti „Skuodas”.

Keno čia teisybė galėtų būti, ir kaip čia atskirti senovėje suteiktus vietoms vardus nuo perkeistų, kaip šitam atsitikime?

Gerai, jei toki perkeitimai kaimų ar miestų vardų esti nors kiek panaszus, kad ir atlosėlyje būtų galima visgi suprasti, bet perkeitimai vardų, kaip „Zarasai” ant „Nowo Aleksandrowsk”, „Waszkiai” ant „Konstatynow”, „Mażėikiai” ant „Muravjevo” atlasėlyje, jeigu būtų tie vardai talpinami ne abudu, be kabuczių, tai aklas grudas.

Nekurie perkeitimai miestų arba kaimų vardų ar iš pusės galiunų, ar valdžios, arba ir paczių žmonių, kartais išsižiuri kaip tycziomis iszrasti, bet išz kokio szaltinio — sunku spėti...

Daugume vietų tą padarė lenkai, kad nuo amzių vartojamus kaimų vardus perkeitė ant savotiszko, kaip antai: priplento, nuo Kauno į Senapilę einancio, yra kaimas „Tupikai”, — perdirbta „Kantaliski”. „Rakaliskė” ant „Aleksandravo”, ir daugel tokių vie-

tų yra, kad gyventojai vadina senovėj duotu vardu, o rasztuose perdirbta ant kokių lenkiszkių.

Tegul jau lenkai perkriksztijo kitokiais vardais mūsų kaimus ar miestus, bet man rodosi ir mes nuo tos pagundos neiszszilenkiame.

Nuo 1883 m. nežinia kas suteikė naują vardą senoviszkam Lietuvos miestui Starapolei (Maryampol), pavadinant „Senapilė”.

Tas naujai duotas vardas yra tikra klaida.

Pirmų-pirmiausias sziajdieninės Mariampolės (Senapilės) vardas buvo išz lenkiszko Staropole (Senlaukis), nes jis pradzią ėmė ant galo laukų kaimo Trakiszkių saulėtekin upelio Jievonio; anuometinė medinė maža bažnytėlė su kapinėmis, buvusi nuo senosios rinkos link upelio Jievonio, kur yra dabar iszkastas, ar mažu jau ūžbudavotas, mažas kaip ir kanalėlis. Vietą tų buvusio kapinyno liudyja tai, kad kasant kanalėlį iszkasė daugel žmonių kaulų.

Starapolė buvo tiktai iki upeliui Jievonio apsėdus.

Sapiegienė, parkvietus išz Lenkijos baltuosius kunigus zokono Marijonų, dovaņojo jiems sklypą žemės, gulincziios tarpe Szeszupės ir upelio Jievonio, ir pastatė medinę bažnyčią; ant žemės ploto, padovanoto zokouinkams, apsėdo gyventojai, vien tik krikszczionys ir visi donę mokėjo zokouinkams. Tai-gi žemė zokouinkų marijonų jau vadinosi Maryampol(marijonų laukas), o nuo upelio Jievonio link saulėtekio miestas vadinosi Staropol (Senlaukis).

Prie anuometinio lenkų rėdo,perdirbta tapo vien ant vardo Maryampol,bet kaimiečiai žmonės ir po sziai dienai senoviszku vardu miestą „Staropole” vadina.

Priesz szimtą suvirsz metų degant medinei Marijonų baž-

nycziai, sudegė gal ir dokumentų nemažai, nes sziajdien išz tų paczių kunigų marijonų mažai ką galima patirti, arba gal jie dėl ypatingų priezszaczzių nenori savas žinias žmonėms suteikti.

Tokias žinias, kurias dabar nors ne visas, ką girdeįau, raszau, ne išz savo sapalionės, bet išz pasakojimo girdėto 1868 m., nuo senutės 105 metų Belkauckienės.

Pirmutinis pavadinimas Starapolės „Senapilė” yra klaidingas, — apie tai liudyja netas, kad ne tik prie pat Starapolės jokios pilies nėra, bet ir toli aplink! Teisybė, yra jau beveik suarta senoviszka pilukė ūž keleto verstų nuo Starapolės, kaime Kumelionių, Kalvarijos paviete, kolionijoje Andriaus Pilypo; antra, beveik nugriuvus, ar gal visai ikdabar ženkle nepalikus, kolionijoje Jono Žilinsko kaime Tarpucziuose teipgi keli verstai nuo miesto. Išz kokio-gi szaltinio galima buvo 1883 m. suteikti tam miestui vardą „Senapilė”?

Teisybė, yra Senapilė, kryziokiszkaiz Sunenpille vadinama, dabar lenkiszkaiz Szurpiły, laukuose folvarko Jeglowka, parapijoje Jeleniavo, kurią kryziokai po vadovyste didzio marszalo Kuno Hattensteino 1381 m. pasiekę, plaudami per žemę lietuviszkų Weigų, sunaikino, tai tų senoviszka lietuvių drutvietė Senapilė, bet aiptol toks vardas nepriklauso Starapolei (Mariampolei)!

T. Astramskas.

Juokai tarp gailescziu.

Skaitytojams turbūt nusibodo, nuolat girdint apie tą Vokietijos kunigaikztėlį, savo brolio kaizerio brolį, kurs atplaukė čia ramstyti svyruojanczią „vaterlando” (tėvynės) didybę. Anam numeryje pagarbinom tą komediją su tul-

žies trupucziu; dabar norėtu-mėme paminėti, ką juokingo pridarė tas „little duchman'o” atsilankymas. Ir tikimės, skaitytojai atleis mums, jog tiek vietos paszvenzziame dalykui, į kurį kiekvienas doras žmogus žiuri su gailescziu. Istori-ja, sako, neatsikartoja, dėlto naudokimės išz jos trupinių, idant mokintis pažinti svietaį ir žmones.

Pirmas princo Henriko atsilankymas buvo New Yorke miesto rotuszėje. Susirinko tų 250 miesto iszrinktinių (councilman'ų) ir pridarė juokų. Jie susigrudo toje salėje, kuri buvo paskirta priėmimui princo, bet, o baisybė! visi virszutiniuos rubuose (overkocziuose), visi kalioszuose ir visi su kyszanzcziais po pažaste skėcziais nuo lytaus (buvo, mat, lytinga diena). Gerai, kad atsirado mielaszirdingas žmogus ypatoje majoro sekretoriaus, kuris paaizskino, kad nepritinka „džentelmonams” teip pasirodyti tokiam szviesiam szvecziui. Norom-nenorom ponai dumcziai (rodininkai) padėjo savo kalioszus, parasolius ir palaidinius kitam kambaryj. Pasi- baigus ceremonijai, nekurie iszeidami nerado savo daigtų (juos, sako, pavogė) ir „goddemuodami” palaimino savo pasimatymą su pruseliu...

Vieną vakarą buvo operoje Metropolitan New Yorke perstatymas. Iki kiti giedojo ir žaidė, princas kantriai klausė, bet atėjus eilei lenkės-giedorės Zembrich-Kochanskės, jis, barszkindams kardu, tyczia pametė saę, kad negi dėti lenkę giedant. Tai puikiai reizszkia apie vokiszka mandagumą.

Tukstantis redaktorų, ką buvo susirinkę 26 vasario garbinti princa, apart „Hoch soll er leben” (tegyvuoja augsztai), giedojo „For he's a jolly good fellow” — dainą, kurią paprastai gieda pasigėręs jaunimas karcziamose. Kaip tokiems

„editoriams” tai lyg nepritiko. Be reikalo princas pasakė, atkartodamas savo brolio kaizerio žodžius: „kaip Vokietijoje generolai ir ministrai, taip Amerikoje redaktoriai veda šalies reikalus”.

Amerikiečių apjakimas pasiekė savo cziukurą ypacz tame, kad Harvard'o universitetas, ikšziol taip garbintas visam sviete, nusizemino priesz terionijos tarną ir, lauzydams pamatinius savo įstatymus, apdovanojo princą Henriką tiesų daktaro diplomu. Dasi-zinojės apie tai, kaizeris Vilius labai nudziugo ir raszė princui: „tas diplomus — tai yra augszcziausia garbė, kokią Amerika galėjo tav duoti”. Taip, Amerika atidavė savo garbę tuszcziam kunigaikszczio vardui ir szventvagiszcziai iszgėdino patį mokslą.

Ant baliaus, kurį parengė „New Yorker Staats-Zeitung” princui ir redaktoriams, turėjo buti daug katalikų; balius pripuolė pasnyko dienoje, seredoje, bet katalikiszczas vyskupas Corrigan pavelyjo, dėl tokio augszto svezcio, visiems valgyti su mėsa. Ir pats vyskupas Corrigan žadėjo buti ant baliaus ir valgyti su mėsa. Bet reikėjo nelaimės: tą paczią dieną priesz balių tas vyskupas, lankydamas szv. Patricko katedrą, įpuolė į duobę (tę taisė grindis, tai kaip—kur buvo skylės) ir smarkiai susikulė. Negalėjo per tai nė ant baliaus buti. Kiti sako, kad Dievo pirsztas jį palytėjo už nedabojimą pasnykų.

Trenton, N. J., vokiecziai norėjo pasveikinti „savo” princą Henriką, važiuojant į Washingtoną. Laukė jo iki pu siaunaktų, susilaukė pageidautą trukį, bet nelaimė: „little dutchman” po visokių balių užmigo vagone ir nepasirodė savo „landsmanams” (žemionims). Tai, vienog, nesu laikė vokieczių nuo rėkavimo: „hoch! hoch!” (augsztai). Kiti

gyventojai stebėjosi tam riksmui, o laikrasztis „Harper's Weekly” iszrado, kad vokiecziai taip dziaugėsi, pamatę meitelį (angliszcziai meitelis vadinasi („hog” — panaszu į „hoch”).

Miestų gatvėmis, kur atsilankė princas, jis liepdavo važioti savę atvirose karietose, nes, kaip jis pats sakė savo palydovams, žmonės norį iszvesti szviesų jo veidą ir jis, princas, nenorėtų atimti nuo žmonių tą laimę — pamatyti jį....

Massachusetts valstijos legislatura nutarė szvesti princą Henriko atsilankymą, uždarius savo susirinkimą. Priesz tą nutarimą užprotestavo tik du pasiuntiniai; viens isz jų J. F. Carey kalbėjo sziteip: „iszkilmingai protestuoju priesz tą garbinimą monarchijos iszpusės žmonių iszrinktinių. Jau vien tai, kad monarchijos dar gyvuoja, yra sunkiu prasizengimu priesz žmoniją; monarchija — tai gėda dvideszimtam amžiui. Tie, kuriuos rinko žmonės, neturi lenktis nė priesz monarchijos nelabystę, nė priesz tuos, kurie reiszczia savimi tą nelabystę”. Žinoma, tas balsas praskambėjo veltu ir tik užgavo ponus „žmonių užtarytojus”.

Vokiecziai galės turėti gražų numanymą apie amerikiečių mokėjimą apsieiti. Stovint kaizerio laivui „Hohenzollern” New Yorko prielaukoje, puolėsi lankyti jį yanke'e'ai, idant nors pamatyti tas vietas, kur karaliai ir kunigaikszcziai sėdi, valgo ir.... atlieka kitas gamtos priderystes. Dėl „politikės”, vokiecziai leido lankytojus visur po laivą; tokiu budu lankėsi kasdien po 6000 „gentleman'ų”, kurie sudarkė visą laivą: iszmindžiojo arba sudraskė kaurus ant grindų, nulupo aksominį sienų apmuszalą, sudraskė užtiesalus, sulaužė kedės ir stalelius — žodžiu, apvertė kambarius į

tvartą. Patys amerikiszcziai laikraszcziai vadina tokį pasielgimą „vandalizmu” (barbarizmu).

Isz visų atsitikimų su Henriku geriausiu mums iszrodositas. Princas Henrikas žiurėjosi drauge su amerikiszczku admirolu Evansu į milicijos ir draugyszczių parodą. Princas, norėdams pagirti, pasakė: „o, tai didelė galybė!” Pasenęs marių vilkas, admiras „Bob” Evans, atitarė: „o, jus galite greit pamatyti juos savo Berlyne!” (suprask dvejai: kaip svezcius, arba vėcziaus kaip pergaletojus). Senas vilkas, matyt, netiki į tokią prietelystę, kaip vokieczių, kurie visoms tautoms nesza tik prapultį.

Viktoras Hugo.

Visa Prancuzija su didele iszkilme szventė 26 Vasario atminimą Viktoro Hugo, isz prieszasties szimtmėtinių sukaktivių nuo jo gimimo dienos. Hugo — viens isz prakilniausių vyrų isztisoje žmonijos istorijoje. Genijaliszczas rasztiininkas abelnai, o ypatingai romanistas, dramaturgas ir poetas, puikus kalbėtojas, buklus politikas — jis reikale mokėjo buti tautos vadovu: kada Napoleonas, tuomet respublikos prezidentas, o paskui Prancuzijos ciesorius, 2 gruodžio 1851 m. patrėmė konstituciją, apszaukdamas savę ant viso amžiaus prezidentu ir iszvaikydamas pasiuntinių seimą su durklų pagelba, — V. Hugo pirmas stoji prieszais jį ir sukėlė Paryžiaus žmones. Pasi-prieszinimą užgesino kraujo srovėmis, o Hugo turėjo slapta pamesti Prancuziją ir jieszkoti prieglaudos kitur; taip iszguitas isz tėvynės 1851 m., jis iki 1870 m. vargo po svetimoms padangėmis, tankiai neturėdams isz ko misti, nes jo paraszytos knygos, draudžiamos ne vien Prancuzijoje, bet

ir kitose vieszpatystėse, ne daug duodavo pelno.

Vienog, ir suspaudime Hugo buvo milžinu. Isztisus devyniolika metų kovojo tarp savęs dvi milžiniszczkos galybės: viens milžinas — Napoleonas III, tapęs 1852 m. Prancuzijos ciesorium, galingas buvo savo terionija ir milijonais pavergtų jam kardų; o kitas — Viktoras Hugo, dvasės milžinas, iszguitas, pasislėpęs ant uolomis szerpėtuotos angliszczkos salutės tarp vargdienių — žuvininkų, buvo galingas savo genijum ir.... viena plunksna.

Kiekviens Hugo žodis griovė Napoleono terionijos rumą; kova tęsėsi devyniolika metų; ji pasibaigė 1870 m. ir pabaiga buvo tokia: prancuzų tauta apszaukė Napoleoną žudytoju savo šalies ir kad jis būtų sugrįžęs į Paryžių, būtų paguldęs galvą po giljotiną (prie-taisas kapojimui žmonėms galvų), kaip karalius Liudvikas XVI 1793 m.; tuo pat laiku Hugo, su didele garbe ir iszkilme, sveikinamas visos tautos, įžengė atgal į Paryžių. Kankintinis pergalejo terioną. Iszsipildė Hugo žodžiai: kad Prancuzija turėjo Napoleoną Didįjį, tai jai nebuvo reikalo turėti ir Napoleoną Mažąjį.

Bet sugrįžkime truputį atgalios. Pradžioje Hugo iszgujimo prasidėjo taip garsi Krymo karė (1853—1855 m.), kurią parengė Napoleonas III. Prie sukurstymo tos kraujagožės karės daug prisidėjo Rymo popiezius Pijus IX, norėdams užgriebti vienam sav Kristaus grają. Visus kaltininkus Hugo tvojo savo plunksna nemielaszirdingai. Jis tada pasakė: „popiezius labiausiai yra broliu turkų sultonui, negu svietas mislyja”.

Kokia dygi ir szaiži satyrapas Viktorą Hugo, parodo jo eilės, kurias jis iszleido 1853 m. po užgalviu „Chatiments”; vienoje isz jų perstatyta, kaip

Viespats Dievas loszė su velniu loszė; viens iszloszė Bonaparte (Napolecnā III), o kitas Mastai (pravardė popieziaus Pijaus IX); bet kipszui greit pasisekė laimėti sav abudu: ir mažiukā minykā ir pikčiurnā prinčā (kunigaikszti). „Tai imk!“ suszuko Dievas Tėvas: „Isz jų nieks gero neiszeis!“ „Dievs klysta!“ – atrėmė velniuksztis Ir szyptelej sav pasznairom: Jis vienā popieziūm pastatė, O kitā ciescriūm uždėj.

Gaila, kad neturėdams po ranka nė Hugo biografijos, nė kitokių szaltinių, negaliu paduoti skaitytojams platesnių žinių apie tą kovotoją už žmoniā. Lietuviszkoji literatura neturi dar nieko prisavinus isz jo rasztų, iszskiriant dvejeto eilių, spaudintų, kiek atsime nu, „Balse“.

Numirus Viktorui Hugo giliam amžiūje (1886 m.), prancuzų tauta iszkėlė jam szermenis, kokių nesulaukė nėjoks žemės galinczius. Tų dienu apraszymai tvirtino, kad niekad tiek daug žmonių nebuvo susirinkę lydėti numirėlį, kiek laidojant Hugo.

Ir sziądien visos liuosos szalys garbina V. Hugo atminti. New York'e szventė 26 Vasario Horace men school, kur susirinko suvirsz tukstantis žmonių. Profesorius A. Cohn perskaitė keletā eilių, verstų isz V. Hugo; Van Dyke savo kalboje garbino Hugo, kurs, anot kalbėtojo žodžų, buvo didis literaturoje, didis kaipo patrijotas ir ypacz didis savo idejų prakilnumu; dr. H. W. Mabic, redaktorius „Outlook“, iszsitarė, kad Hugo buvo isz reiksztuju savo gadynių dvasės; svietas pamylėjo jį ir sekė paskui jį; jo poezija stovi augsztai, jo romanai spindėte sį indi, o kur jis apraszo žmonių kentėjimus ir vargus, – tē nėjokia plunksna su juo nesu silygjs. Ant galo prakalbėj dar profesorius L. Mabillean

Smaigas.

Obmanovai.

(Rusijos carų giminė).

Idant skaitytojas suprastų, kas bus žemiaus paraszta, paduosim pirmiaus keletā paaisz kinimū.

Po tokiu užgalviu buvo neseniai patalpintas rusiszkam laikrasztyje „Rossija“, iszeidinėjusiam Petropilėje, straipsnelis, rasztytas paties redaktoriaus Amfiteatrovo, po slapyvardžiu „Old Gentleman“. Po Aleksiejo Aleksiejeviczo Obmanovo vardu perstatytas miręs 1894 m. ciesorius Aleksandras Aleksandrovicz Romanov; dvaras Golobotjany – tai Rusijos szalis; Nika Miloczka – tai dabarnyksztis caras Nikalojus II, Aleksandro sunus; po Nikandro Vamfiloviczo vardu perstatytas garsus kraujagerys ciesorius Nikalojus I, dabartinio caro prodiedis; Marja Filipovna – tai Aleksandro naszlė, dabartinio ciesoriaus motina. Reikia dar žinoti, kad rusiszikai „obman“ reiszkia tą, ką lietuviszakai „apgavystė“, o pravardė „Obmanov“ reiksztų „apgavikas“.

Nors vardai buvo sumainyti ir pasaka kalbėjo lyg apie kokiā bajorų szejmynā, bet valdžia tuojau suprato tikrā to straipsnio prasnę. Redaktorių Amfiteatrovā ant tų pėdų iszbugdino į Sibyrių ant penkerių metų, o iszleistoją iszvarė į žiemų miestā Volohodskā po policijos priežiūra. Laikraszciui „Rossija“, žinoma, tuoj padarė galā, per ką iszleistojas pasiliko tik su elgėtos krepsziū. Tas laikrasztis tankiai atsizymėdavo laisvais pažvilgiais ir progresyviszku lenksmu.

„Russkija Viedomosti“, teip vadinamas „profesorių laikrasztis“, – rimčiausias tarp visų rusiszkų laikraszcių, iszeina Maskvoje; jo rodų carui butų naudinga paklausti. „Graždanin“ – laikrasztis Pė-

tropilėje, arsziausių rusiszkų atžagareivių organas.

Žinias apie szitā atsitikimą isznesziojo po visus svieto kampus tukstancziai telegramų ir laikraszcių; todėl mums rodosi, kad ir lietuviszakai visuoameni nebus pro szalį apsipazinti su „Obmanovais“.

Taigi paduodame patį straipsnį:

Obmanovai.

Palaidojus Aleksiejo Aleksiejeviczo Obmanovo lavonā į kapus, kad jis tē amžinai miegotų greta savo protėvių, visas pavietas visaip apie numirėlį kalbėjo. Didžiausi paviete dvarai liko be pono, o pirmasis pavietas be bajorvedžio (marszalkos). Szermenų laike daug buvo iszlieta aszarų. „Koks prakilnus geradėjas pasimirė“ – kalbėta aplinkui; bet *mislyjo* visų–visi sziteip: „bent sykį gausime kviptelti“.

Tacziaus, tą jausmā visi giliai slėpė: nieks nebutų drisęs garsiai pasakyti tai, apie ką su visu atsargumu iszdrišo pami slyti. Nes kad visi ir neken tė numirėlio, bet kiekvienas drovėjosi tai iszpažinti atvirai. – Koks jis puikus buvo vyras, – kalbėta: – kas per ukvedys, koks geras szejmynos tėvas!

Trumpai sakant, rodėsi, lyg visos dorybės buvo susitelkusios velionies ypatoje, idant sukelti viso svieto nusistebejimą! Beriant ant jo rakszčio (grabo) žemės grumstā, kiekvienas reiszkė savo veidu dvejopā mislį:

– Mes pamesti vargdienėliai – ant ko mes dabar atspirsimė? – teip sakė viena veido pusė.

Ant kitos veido pusės galima buvo iszskaityti:

– Jis jau neatsikels. Net visam palengvėjo!

Tas dvejopas jausmas kiutėjo ir artymiausių giminių szirdyse. Net pati naszlė, Marja Filipovna, kuri už visą savo laimę turėjo dekavoti ve-

lioniu (jis apszvedė su Marja Filipovna dėl jos gražumo, nežiurint, kad ji buvo tik prasta guvernantė), vos uždengus raksztį, nors iszliejo priderancziā aszarų gausybę ir kiek reikiant paraudojo, net tris kartus paklupojo ir tris syk persizegnojo, – ir toji nesusivaldė, neatsidusus:

– Viskam galas. Dabar bus kiteip.

Velionies sunus, dabar „Didziųjų Golobotjanų“ ponas, Nikandra Aleksiejevicz Obmanov, paprastai vadintas suszvelnytu vardu „Nika Miloczka“, atjautė gailėstį daugiaus už visus kitus. Buvo tai žmogelis, kaip ir visi paprasti žmonės, gana meilus isz veido, lėtas ir lyg iszgasdintas, su liudnomis, melancholizskomis, nelyginai pas sugautā stirnā, akimis. Prie gyvo tėvo, jis buvo atsidavęs anam visu kunu ir duszia, ir niekad tėvui nepriesztarėdavo. Pabaigęs gimnazijā, buvo linkęs įstoti į universitetā; tėvas atsakė jam szaltais ir žiauriais sznairavimais: „o kam, ar kad kisztis į maisztus?“ Ir Nikandra Aleksiejevicz nutilo, pasakęs tik: „kaip tav patinka, papasza“.

O kad tėvui patiko atiduoti jį į kariūmenę, tai jis nesziojo szlipus be jokio nenoro, neč su tulu smagumu. Pulke jis buvo visomis pusėmis iszgirtas; tarp žmonių vadindavo jį „Nika Miloczka“ ir garbindavo geras jo ypatybes, kaipo davadno gyvenimo paveisdā. Visi pranaszavo jį iszsiaugsztisiant. Vienog, tėvas pradėjo jau sėsti ir silpti, todėl Nika gavo prisakymā iszminti isz kariūmenės ir grįžti namon. Nika atsakė: „kaip tav patinka, papasza“. Tik Marja Filipovna iszdrišo prabumbėti: „jug galėtū 35 amžiaus metuose iszeiti į generolus!“ Ant to tėvas szaltai atkirto: „Nika pirmucziausias yra bajoru; kaipo bajoro, pirmutinė jo pareiga valdyti dvarus. Bajo-

ras, ponas turi iszkelti augsztyn savo ukę; asz noriu, kad Nika, man numirus, su garbe gyventų pagal tėvų ir mano palikimą”.

Nika Miloczka apsigyveno nuo to laiko Didziuose Golo- botjanuose, pramintuose teipgi „Obmanovka”, niekad jų neapleisdamas. Tėvas labai rupe- stingai įkalbinėdavo jam, kokios valdytojo pareigos, bet isz tikrųjų, budams paszėlisz- kai pavydus, nė isz tolo nepa- vedė sunui nė įtekmes, nė val- dzios. Jis sakydavo: „tai ne tavo darbas, esi dar jaunas, dairykis, tēmykis, o paskui, į- gijęs protą, galėsi pats buti ponu”. — „Labai gerai, papa- sza; kaip tav patinka”.

Dykaudamas, nuobodziau- dams, neprileidžiams prie nie- ko smagesnio, Nika tikrai bu- tų pavirtęs į girtuoklį ir pa- leistuvį, kad jo nebutų nubai- dė nuo to prigimtas mandagu- mas ir tėvo rustybė. Nes te- gul szneka sav, ką įmano, Aleksiejo Aleksiejeviczo ne- draugai, vienog, turi jie užty- lėti vienam dalyke: „neken- cziu paleistuvystės ir iszdyka- vimo”, — budavo, užriaumos jis, daužydamas kumszczia sta- lą; iszgirdusios teip jį riaumo- jant, visos dvaro merginos sku- bino įmesti į užkurtą peczių slepiamas korcziukes ir meilin- gus laiszkuczius. Nes jei Ob- manov, kaipu namų ponas, už- tikdavo kur tokį laiszkulį, tai ramus namai pavirdavo į asza- rų klonį. Prasikaltelė, gavus algą, turėdavo ant tų pėdų kraustyti isz namų su savo pundeliu. „Kurk vienu vėju szalin ir kur kitur sav žlium- bėk!” — rekė jai įpėdžiui po- nas. Visi drebėte drebėdavo ir nieks nepasiprieszindavo.

Toks Aleksiejo Aleksieje- viczo susivaldymas buvo juo keistesniu, kad toji dorybė vi- sai nebuvo Obmanovų giminės ypatybe. Antraip. Apskri- tam paviete pasakodavo apie- tas gadynes, kada Aleksiejo

Aleksiejeviczo diedas, Nikan- dra Vamfilovicz, žmogiszczias garsių nasrų, bragustis, bai- sių akių, su nuolat sugniaužta kumszczia, valdė tą dvarą, isz- guitas isz Petropilės už suva- dziojimą tulos pusmergės isz baletu. To žmogaus ainuku buvo Aleksiej Aleksiejevicz, kurio žmona niekad neatras- davo priezasties skūstis ant vyro. Net naszle likus, Mar- ja Filipovna mėgdavo pasako- ti: „niekad nė nedilbtelejo akim į boną, arba dvaro mer- giną. Nuogus paveikslus, pa- liktus jo tėvo, liepė užkiszti į kampa”. Tokia buvo Alek- siejo Aleksiejeviczo dorybė ir tokią jis paliko savo sunui.

Nika isz tikrųjų susikrimto, tėvui pasimirus. Mylejo jį, nors galbut labiaus bijodavo jo, negu mylėdavo. Stovė- dams prieszais kapa, pajuto tulą sąžinės grožį, jog toje iszkilmingoje valandoj, kada senasis valdonas traukiasi nuo scenos, atsiliepė jame savo pa- ties „asz”. Nika, tartum sziau- rių pasakos didziavysis Frith- jof, girdėjo giedant du pauksz- cziu: juodą ir baltą. Viens balsas skambėjo: „nelaimin- gas tėvelis”; o kitas: „dabar esi pats sav ponu”.

— „Kas mums kelią paro- dys?” — sako juodplunksnis.

„Gali parsikviesti „Russki- ja Viedomosti”, o „Graždani- n’ą” trenk velniop!” — gieda baltasparnis.

„Kas bus su Obmanovka? — Nedalingas naszlaitis!” — kar- kia juodsnapis.

„Esi dabar pats sav ponu!” — užbaigia baltakuodis.

Teip ginczyjosi szėtonas su aniuolu, varžydamiėsi už szir- dį ir protą to pono isz Golo- botjanų, pramintų Obmanov- ka. O kad abu prieszininkū buvo vienodai galingu, tai Ni- kos veidas iszrodė, kaip ant to pasziepianczio paveikslėlio, kur veidas vienam szone ver- kia, kitam juokiasi. Ar galų

sitrauks szalin ir paliks vietą džiaugsmo aniuolui? O, sun- ku to tikėtis!

Old Gentleman.

Psykologija.

(Žiur. 10 num.)

Žodį „raumenų jausmai” suprantame, kaipu tie jausmai, kurie kyla mums to geidziant arba ne raumenyse. Artymai sujungti su raumeniniais pa- jautimais yra teip vadi- nami organiszki pajautimai: jeigu szirdis, plaucziai, skilvys arba kiti vidu- rių organai yra pilnai sveiki, žmogus nejaučia, kad jame butų tie organai; tacziaus jiems esant sužeistiems arba nesveikiems, kyla aiszkus su- judimas ir nesmagumas; tą nesmagumą vadiname orga- niszku pajautimu. Žmogus niekad nejaučia szirdies tvak- sėjimą, iki tas organas neap- serga: tuomet žmogus vien ant szirdies visą savo atyda at- kreipia; tą patį daro žmonės ir kitus nesveikus organus turė- dami.

Organiszki pajautimai yra artymai sujungti su virsz- mi- nėtais raumeniniais, kaip ly- giau su narių ir sujungiancziųjų kaulus plėvuczių jausmais. Narių jausmų neturėdami, nie- kad nežinotume, kur yvairus musų kuno priedai esti, ypa- tingai ant to atydos neatkrei- pus. Yvairios priezastys tuos jausmus atbukina, bet tan- kiaus nuo kokių uždegimų u- riuose tie jausmai ant tiek pa- sididinę, kad be didziausio skausmo negalima pajudinti kaulus, susilietinczius naryje.

Regėjimas.

Akys — tai žiuronėliai, ku- riuose įstatyta padidiuimo ir pritraukimo stikleliai; jų vi- dujė yra isztiesta jautri plėvu- tė nerviszkos medegos, ant tos plėvūtės esti priimami matomi įspudžiai ir tada regėjimo ner- vų neszami į smegenu centrus; akis yra, teip sakant, kamera

paveikslų traukimui.

Paprastai abiem akim žiuri- me į tą patį daigtą, teip kaip abiem ausim klausome, arba abiem sznirpszlēm vuostome; bet kartais galime kiekviena akimi į skirtą daigtą žiurėti, paveisdan, galima per dudelę viena akim žiurėti, o kita į prieszais ją laikomą ranką, abiem akim skirtai matysime, bet tas matymas teip bus su- jungtas, kad apskritus ratas arba skylė rodysis ant rankos.

Apvylingas matymas patė- myjama, kada į szviesų daigtą ilgai žiurėję, užmerkiame akis; tada dar ilgokai, ir tai tik pa- maži, isznyksta isz akių maty- tas paveikslas. Sakome, kad tai pozityviszkas paveikslas, kada jis pasiliekti tikrose savo spalvose; bet kada spalvos, už- merkus akis arba nukreipus jas ant kito daigto, yra persi- mainę, vadiname negatyviszku paveikslu.

Teip, jei ilgai žiurėję į žalią pievą, atkreipsime akis ant baltos popieros, tę pamatysime raudonoje spalvoje atkartoji- mą žalios pievos.

Kitas regėjimo apvylimas apsireiszkia daigtų didume nuo spalvų yvairumo.

Ranka, apmauta juoda pirsz- tinaite, iszrodo mažesnė, negu baltoje pirsztinaiteje; dėl tos pacios priezasties mergaitės velyja dėvėti raudonus, ne bal- tus pantapliukus ant szokių. Pilką drabužį dėvėdamas, žmogus iszrodys storesnis, ne- gu juodą dėvėdamas; pilka arba gelsva trioba iszrodo di- desnė ir arcziaus kelio, negu tamsia spalva maliavota. Dau- gelis žmonių yra ant kokios — nors spalvos, tankiausiai rau- donos, neregiai; tą ypatybę turi vienas žmogus isz 25. No- rint iszbandyti tai, reik vilno- nių visokių spalvų siulų su- tiesti ant baltos drobulės; isz- skyrus vieną žymią spalvą, pa- dėti į szalį ir iszrinkti tos pa- czios spalvos visokeriopas stru- geles; jeigu berenkant susi-

maiszo kitų spalvų siulai, tai ir ant tų spalvų esti žmogus neregys.

Trukių inžinieriai paprastai ant raudono esti neregiai, gal iš tos priežasties, kad jų akys pabaigtinai nuvargsta nuo raudonos ugnies šviesos. Žmogus, apjaukęs ant raudonų spalvų, mato juodas, baltas ir abudu miszrium; nors mato, taciaus teisingai nepažįsta jokią raudoną daigtą; labai švies-raudonis išrodo silpnai žalias; silpnai raudonas išrodo juodas. Tą apsiireiszkimą galima tokiu budu išvadžioti: šviesos vilnys, nuo raudonų daigtų įeidamos į raudoną nematomą akį, nepadaro pajautimo raudonumo, dėlto kad nervai, kurių užduotis yra priimti raudoną jausmą, nesveikos, negali savo darbą atlikti; bet kiti to paties daigto spinduliai, atspindėdami ant nervų, priimanczių kitas spalvas, padaro jausmą žalio ir tt. Nervai, priimanti žalias šviesos vilnis, guli szalia tų, kurie priima raudonas, dėlto gi raudoni daigtai tokioms akims išveisdi žali. Akis turint dvilinkai, nematome dėlto, kad susilieja matymas per susikryžiovojimą matymo nervų; tokiu budu kiekvienos akies kairėji pusė susivienija ir kartu eina į centrą deszinėje pusėje smegenų ir antroji pusė panasziai į kairęją pusę smegenų. Su viena nepajudinama akim negalėtume suprati-mą turėti apie kietus daigtus; taigi idant suprasti pilnai matomą daigtą, turime sujungti žinias, apturėtas per judėjimą, dalytėjimą ir regėjimą. Gimusiam neregiiu, o paskui pa-skuį praregėjusiam su gydyto-jaus pagelba, rodosi, kad viskas, ką jis mato, lypsto jo akis; tik laikui bėgant, jis iš-moksta atitolinti ir pritrūkti, kaip ir pažinti matomų daigtų tirsztumą.

Be kitų pajautimų kamuo-lys išrodytų, kaipo apskritus

szeszėlis, kampuoti daigtai iš-rodytų, kaip szeszėliai, apsup-ti susiduriančiais brukszniais. Visa teplioriaus technika re-miasi ant to nesujungto su ki-tais pajautimais matymo. Re-gėjimas yra kelias, kuriuo ap-turime savo supratimo ir tē-myjimo augsztį; juo jaučia-me išz toli, kaip išz arti, ir daugybę visko matome vienu kartu, tai yra: priduodame mincziai medegos, kiek tik ji gali sunaudoti. Spėjame toli pagal daigto didumą, žinome, kad varna lekia, bet labai ma-ža: tada sakome, kad augsztai yra izskilus, bet pamatę szir-szę lekiant, nors ji išrodo mums nemažesnė už augsztai izzlėkusią varną, žinome, kad tas jos didumas yra tckis mums tik izz arti. Nuo aug-szto stogo žmonės ant gatvės rodosi maži vaikeliai; teisingai spėjame, kad jie mums maži izzrodo dėlto, kad mes esam augsztai ant stogo užlipę.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Mokslo patyrimai.

Gydymas vėžligės. Vėžio li-gą iksziol laikydavo už neisz-gydomą. O ir paskutiniai mokslinczių bandymai liekti be gerų pasekmių. Berlyne valdzia tyczia įstatė 1900 m. žinovų komitetą, kurs bent izsžtyrinētų prigulincziai tą bai-sią ligą. Komitetas izsziunti-nėjo užklausymus visiems Vo-kietijos daktarams. Izz su-rinktų tokiu budu žinių pasi-rodė, kad vėžligė kaskart la-biaus platinasi Vokietijoje, kaip ir Anglijoje; vyrai grei-cziaus gauna vėžligę, negu mo-ters. Užsikrėtimas vėžlige daug prigulįs nuo to, kokį darbą kas dirba; nekurie dak-tarai izzrado, kad vėžligė pe-reina nuo tėvų ant vaikų. Drs Wurzbach, kurs tas žinias su-davadyjo, nesako, kad vėžligė yra limpaucziaja liga, bet gi jis pataria, tokius ligonius at-

s kirti nuo sveikųjų ir didžia sergėtis susineszimų su sergan-czių vėžlige.

Gydyti vėžligę mėgino drs Loeffler, įskiepydamas malari-ją, bet toks gydymas nepasi-sekė. Be to dar drs Kruze nurodė, pasiremdamas ant sta-tistikos, jog tose Italijos vieto-se, kur siauczia malarija, vėž-ligė atsitaiko labai tankiai.

Žiedai ir vabalai. Laikra-sztyje „Revue generale de Sciences“ du tyrinėtojai: Pla-teau ir Forel paduoda akyvus savo patēmyjimus, kas ypatin-gai privileioja vabalus prie žie-dų, kuriuose yra gausiai nek-taro (nektaras – tai žiedų me-dus).

Daugelis lakstanczių vaba-lų, kaip musės ir szirszės, kaip regis, atjieszko žiedus izz jų kvapsnio; jos nerenka, kad žie-das butų dailus, nežiuri nė gražaus, nė biaueraus izzveis-džio, — kad tik rastų nektarą. Bet kiti vabalai daro tame di-delį atsžyrij; bitės ir varmai (bysgėlės), kaip rodos, įsideda sav į atmintį žiedo izzveisdi ir kur jis auga, ir tankiai su-grižta pas tuos paczius žiedus, praslinkus 8 dienoms. Jei nu-kirpti jų vuoslės prietaisus (usukus), tai jos neliauja jiesz-kojusios augmenų, turinczių nektarą, kaip ir pimiaus. Už-dengus žiedus lapais, bitės be uselių negali jų atitikti; vie-nog, jei pasitaiko bitei atlėkti arti žiedo, tai ji ir be usukų pradeda jausti kvapą.

Akyva, jog bitės ir daugn-mas kitų vabalų niekad nepri-sigauna darytomis kvietkomis, kad jos ir kas-žin kaip gražiai izzveisdētų; jos nenutupia nė tada, jei darytas kvietkas su-maiszytum su gyvais ir įpil-tum į jas medaus. Reikia sta-cziai stebėtis: gerai padarytos kvietkos gali apvilti žmogaus akį ir izzveisdėti, kaip tikros kvietkos; o vabalai tame nie-kad neprisigauna: matyt, jų žvilgis tobulesnis, negu žmo-gaus. Toliaus patēmytą, kad

vabalams svarbiausiu daigtu yra nektaras, o spalva ir žiedo gražumas — jiems vis tiek.

Pradėjus kalbą apie žiedus ir vabalus, pridursime dar vie-ną žinią, pasemtą izz laikrasz-czio „Prometheus“. Kaip ži-noma, vaisių medžius apvaisi-na bitės ir bysgėlės: jos, lak-stydamos nuo žiedo ant žiedo, izzszneszioja veislines dulkutes. Dėlto, buvus szaltam ir lytin-gam orui vaismedžiams bežy-dint, vaisiai uždera blogai. Dalykas tame, jog tada vaba-lai laksto visai mažai, per ką ir apvaisinimas eina menkai.

Yra ir kita priežastis blogo apvaisinimo vaismedžių; ją nu-rodė Maskvos profesorius Lin-deman. Jis per kelerius me-tus tēmyjosi į vieną vaisme-džių sodą, kur buvo priaugu-sių daug besdų. Tų žiedų kvapas, kaip kiekviens žino, labai asztrus; dėlto visi vaba-lai, tarp tų ir bitės, tupdavo nuolat tik ant besdų, o kitus žiedus, silpniaus kvepianczius, aplenkėdavo; per tai vaisiniai medžiai liko mažai apvaisinti ir derlė izzėjo visai bloga.

Izz to matyt, kad soduose nenaudinga laikyti tokių me-džių ir krumų, kurių žiedai drucziai kvepia.

Naujos knygos.

— *Palangos Juzė. Parašė vyskupas M. Valančius. Ketvirtas, pataisytas, išleidimas. Tilžėje, 1902 m., pusl. 132.*

Ta knygutė lietuviams-skai-tytojams gana gerai pažįstama; apie jos vertę aiszkiausiai liu-dyja tai, jog ji izzeina *ketvirtu* izzleidimu, — tai pirmutinis atsitikimas lietuviszkoje spau-doje, atsžyryrus dvasiszkas kny-gas.

— „*Ne gadaž*“, arba *Bai-sus Sapnas. Parasžė Ž. Til-žėje 1902 m., pusl. 18.*

Gražus pasakojimas, kurs perstato kovą tarp lenkiszkos įtekmes ir lietuviszės tuloje lietuviszkoje szeimynoje. Kal-ba brandi, kaip ir kituose Ž. rasztuose.

Isz visur.

Iszradėjas telegrafo be vielų Marconi pasakoja, kad jis, plaukdamas per Atlanto didmarį, bandė telegrafuoti be vielu telegrafu; jis užtikrina, kad visai lengvai jis galėjo susisęsti per 2099 mylių atstumą su savo stacija Poldhu, Cornwallijoj (Anglijoj).

Maisztai pradeda kilti ir visai užnūdusiose szalyse. Sztai Arabijoj (Azijoj), kuri priguli turkų sultonui, koksai Abdul Azis, senovės valdono ainukas, surinko 2000 kariuoninkų, apėmė vyriausią miestą E'Riad ir numetė sultono valdžią. Žmonės su džiaugsmu telkiasi prie jo. Užstojo jau laikas Turkijai sugriuti.

Paryžiaus „Agence National“ pranesza, kad Levas Tolstojus numirė.

Prancuzijoje darbininkų kongresas 124 balsais priesz 105 nutarė pamesti visokias tarybas su valdžia dalyke įvedimo 8 valandų dienos darbo; darbininkai mato, kad valdžia eina už turtincius ir dėlto jie patys iszkovos sav tiesas.

Neseniai atsitiko Czekijoje (Austrijoj), Gnievine, didelė nelaimė su darbininkais: kasyklė „Jupiter“ pritvino pilna vandens; tą laiką buvo po žeme 116 darbininkų, isz kurių 43 žuvo, tarp jų 5 inžinieriai ir vyresnysis meisteris. Vanduo buvo apsėmęs kasyklę 25 metrus augszczio.

Isz Vilkijos, Kauno pavieto, pranesza, kad neseniai ant klebonijos užpuolė naktį trys piktadėjai ir atėmė nuo klebono Navicko du tukstancziu rublių.

Kasmet iszkasa visam sviete 95 tonas aukso ir 520 tonų sidabro.

Kur musu iszganymas?

P. Daujotas.

(Tąsa.)

kaipo kokį rojų ant šios ašarų pakalnės ir viską paslėpdami, kas gali mesti nors kokį šešėlį ar dėmę ant caro. Kelių metų darbas daug padarė: žmonės myli tą šventą ir aniuolišką Rusiją ir jos Dievo pastatytą valdoną. Dabar socialistai daug turi darbo, kol pertikrina žmones, jog tai viskas yra melai, jog tai vis rusiški rubliai žvangėjo, skambėjo. Tuli jaunčėkiai savo prisirišime prie Rusijos bandė platinti stačiatikystę, bet buvo tai bergždžias darbas.

Jaunčėkių deputatai Vienos seime yra iš tikimais vyresnybės tarnais; dėlto tai vienas po kito čekai įgyja ministerių vietas, kaip antai: Kaiel (neseniai mirė), Kerber, Kramarz ir kiti.

Šiose dienose pradeda apsireikšti neužigaušdinimas jaunčėkių politika. Regimai atsiranda naujos partijelės, kurios užima tarpą tarp socialistų ir jaunčėkių. Turi jos visokius vardus: *pirmžengiai*, *radikalai*, *pirmžengiai-socialistai*, *realistai* (šiųjų vadovu yra garsus čekas prof. Masaryk) ir t.t. Didelės vertės tos partijos neturi. Visi karštesniejie gaivalai iš tų partijėlių grįžta ar prie jaunčėkių, ar prie socialistų.

Šiuose laikuose subrusdo kunigija, kuri po visą Čekiją sutvėrė daugybę yvairių draugysčių: amatinių, rankdirbinių, mokslisčių, politisčių ir palengva stengiasi įkurti savo stiprią klerikalų (kunigijos) partiją. Jau dabar klerikalai ant tiek sustiprėjo, kad jaunčėkiai turi ant jų paisyti ir daugelyje vietų ir atsitikimų apsi-leisti jiems. Už tai klerikalai padeda aniems kovoje su socializmu, kurs, teisybę sakant, nesibijo naujo priešo ir drąsiai žengia pirmyn, tikėdamas apgalėsiant visus priešus.

Dabartinė Lenkija ir jos siekiai. 1)

I.

Žyme dabartinio draugij šco ekonomiško Lenkijos išsilavinimo yra baises išaugimas pramonės ir su tuo sujungtas pasididindimas miesto gyventojų. Lodžio miestas, kuriame iš pradžių buvo visai mažai gyventojų, greitai pavirto į pramonės žydinį su 340 tukstančių gyventojų¹⁾.

1) Die politischen Stroemungen in Russisch-Polen von Leon Plochocki, London („Socialistische Monatshefte“ 1900 m. N. 4). Paduodame šią straipsnį, išvertę lietuviškai.

2) *Rose Luxemburg* knygoje „Industrielle Entwicklung des Polens“, p. 25, nurodo: „1821 m. tame mieste buvo iš viso 112 namų su 800 gyventojų. Nuo 1823 m. prasidėjo įeivystė Silezijos ir Saksonijos gelumbdirbių ir jau 1827 m. Lodzyje randame 2840 gyventojų, 1840 m. — 18,600 gyv., 1860 m. — 32,000 gyv., 1895 m. — 315,000 gyv.“ — *Prierašas vertėjo*. Nurodyta pagal rusišką vertimą tos knygos.

Varšava jau seniai peržengė pusę milijono gyventojų, ir kaskart anga Lodžio, Čenstakavo, Sosnavico-Dombrovos apielinkės, nes iš visur sodžių gyventojai traukia į anas šalis.

Be abejonės, išbujojus pramonei ir sumažėjus sulyginant žemdirbystei, turėjo tas viskas atsiliepti ir ant politisčių visuomenės pažiūrų: greta bajorų, ikšiol viešpatavusių, atsirado dabar piniguočiai su yvairiais politisškais ir pinigisškais reikalavimais. Greta neramios iki šiol smulkiosios buržuazijos, atsirado revoliucijoniškas proletariatas.

Bajorija, t. y. dideliejie žemės savininkai, daug nukentėjo nuo 1864 metų, t. y. nuo lenkmečio. Išnaikinimas baudžiatvės buvo jai sunkiu ir skaudžiu smugiu, atsiradimas ir greitas ugis pramonės ir pabirkų ir piniguočių (buržuazijos) stumė ją į dar didesnę bėdą, atėmė nuo bajorijos pirmą vietą, kurią ji iki šiol užimdavo, o tie bajorai, kurie negalėjo eiti pagal laiko srovę ir išbrukti į pramonę, matė jau savo prapultį, nuo kurios nėra išgelbėjimo.

Nuvargus, bajorija kaskart labiaus nustodavo savo politisškos įtekmės, ir suprantama, jog ji su užvydėjimu ir iš paniurų žiūrėjo į tai, kaip jų broliai Galicijoj visagalčiai viešpatavo ir rėdė be jokios priežiūros. 1) Galicijos stančikai 2) buvo anai vylus pavysdis, ką galima pel-

1) Maskolijos užmanyta buvo nustelbti bajoriją, Austrijos-gi kiteip: slėgė ji muzikus ir padėjo ponams, todėl Galicijoj (prigulinčioj Austrijai muzikai buvo išduoti ponams. (Vert. prier.)

2) Stančikais vadina Galicijoj ponus-bajorus — atšagareivius. Ko jie nori, — matyti iš lenkų istoriko Walewskio žodžių: „Per visą laisvą ir neprigulmingą gyvenimą tauta buvo laiminga, tik klausydama savo karalių. Ji nežiūrėjo, koks buvo karalius. Su džiaugsmu sutikus Povylą I, viskas buvo gerai Lietuvoj ir Gudijoje. Apsiausdama su ištikimumu jo įpėdinį Aleksandrą I, tauta, nežiurint į padalinimus, buvo dar garsi. O mažumai tautos per paklydimus, prasikaltimus ir priepuolius radus ištikimumą ir klausumą carui Mikalojui I nereikalingais daigtais, atėjo baises laikai. Vėlei glaudėsi prie Aleksandro II, ir apturėjo garsias caro mylistas. Bet vėl pakui atsitraukus nuo savo caro per naujus maištus, bairesnius už kitus (lenkmečiai 1864 m.), ką ji pamatė vietoj teip gražiai žydinio krašto? Be guodonės karalius žmonės pavirsta į laukinius žmones... Ištikimumas buvo lenkų tautos ypatybe, su kuria atsizymėjo per anžių amžius. Niekuomet neužmiršdavo, jog karalius Dievo patėptas... Jeigu lenkai atliks savo pridermes karaliui ir po prapultingų 1863 m., kaip darė tą pirmaus, be abejonės carai neužnirš aplovanoti tiesomis aploktą tautą. O ištikimumas atsina lenkui labai lengvai, teip-pat, kaip ir kalba. Kiekvienas lenkas patriotis turi būti ištikimu valdžiai... Susidėję su gauja šaukiančių ir kaukiančių laisvamanių, trokštančių tik revoliucijos būtų tik jų talkininkais iš pradžių, o paskui anei jos suaukšts“. (*Smoleński*. Szkoły historyczne w Polsce. Warszawa. p. 81—83). *Vertėjo prierašas*.

nyti per ištikimumą karaliui ir kokias vietas galima per tokį pasielgimą įgyti. Yra tai Badeni, Gołuchowski, Madejski, Biliński, Sapiehos, Dzieduszycki, Sanguska, Tarnovskiai, kurie užėmė augštas vietas viešpatystėje. Tik reikėjo mažos progos, kad lenkų bajorija galėtų apskelbti, jog sekdamas savo Galicijos brolius, „nori stovėti prie sosto ir stovės“ (t.y. visuomet bus po karaliaus puse), ir naikis, o gal ir visai išnaikis neramybės dvasią ir pasipriešinimą ir tą viską padarytų už menką prekę: daleidimą buti činovnikais, išnaikinimą dvaruose esančių ir anuos apsunkinančių servitutų.

Carui Mikalojui II užimant sostą, buvo gera proga bajorijai apreikšti carui savo permainingas pažiūras ir visam svietai apskelbti, nes iki šiol bajorija kovojo prieš carą ir lenkmečiai tai jos darbas. Bajorija sutaisė deputaciją arba pasiuntinius, kuri turėjo nuvykti į Maskvą ant apvainikavimo caro ir tenai išreikšti, jog esant ištikimi carui, jo klausysiant ir jį guodosiant; per savo laikraščius ji daug kalbėjo ir garsinos apie savo ištikimumą ir t.t. Teip tai atsirado brenduolas teip vadinamos taikiųjų lenkų partijos (ugodowcy), prie kurių prisidėjo ilgainiui ir platesni draugijos klada.

Ko pirmiausiai reikėjo pritraukti pinigų, o tas padaryti buvo nesunku, kadan-gi jie daugiausiai buvo svetimo kilimo, ne lenkai, neturintieji jokių senovės lenkų popierių ir liekanų. Apart to jų kišenė spyrė buti taikiais: krutėti pradėjo darbininkai, kurie teigali suturėti tik viena valdžia. Prie to prisidėjo dar ekonomiškas reikalas: Siberijos ir giliosios Maskolijos pabirkantai negalėjo prikakinti vietiniams reikalavimams, todėl tęsiųdavo savo išdirbius lenkų pabirkantai ir iš to traukdavo didelį uždarbį. Tai gi priešintis valdžiai buvo nelabai paranku pabirkantams.¹⁾

Tokiu budu, didžponiai lengvai pritraukė piniguočius po savimi.

Teip tai atsirado partija didžiunų ir pabirkantų, išreiškusi vyriausybei savo ištikimumą, tik tetruko vieno dalyko — parodyti visuomenei, kad taikumas tautai naudingiausias ir reikalingiausias daigtas. Tam turi įtikėti neramiausi gaivalai draugijoje — vidutinė luoma ir apšviestunai.

Tarnaujantieji ponams laikraščiai Maskolijos, Galicijos ir Poznaniaus vikriai puolė prie darbo — atvertimo abejojančių. Ypač tuo užsiėmė laikraščiai „Kraj“ (Petrapylėje), „Słowo“ (Varšavoje), „Czas“ (Krokavoje) ir „Dziennik Poznański“ (Poznaniuje). Apgauliojo skaitytojus su neaiškiais ar apvylingais prizadejimi.

1) Apie tą skaitytojas ras žemiaus straipsnyje: „Kapitalizmas ir tautiškas k'ausymas Lenkijoje“ kur tai platesnes žinias.

mais, ir neleidžiant cenzurai ko norint čia aiškiai pasakyti, apgarsindavo užrubežyje. Pagal šito programą, kiekvienos atskyrios ypotos reikalai turi užsileisti vyresnybės reikalams: ačiū tokiam pasielgimui Lenkija įgysiant ant naudos tėvynės zemstvas, savrėdystę ir t.t.

Lenkų draugija, nuvarginta per 30 metų baises apmaskolinimo, pradėjo tikėti į „naują gadyne“ ir laukė, kas bus iš to.

Maža kuopelė vadovų taikiųjų partijos pasinaudojo iš tokio kvaitulio ir pradėjo žaislą su abiem pusėm. Laukiančius prispyrė parodyti ištikimumą carui, sakydamas, jog neužilgo bus apgarsintas caro raštas ant naudos tėvynės ir tautos; pasipriešinančius prikalbinėjo, darodama, jog tik įgijus geresnį politišką padėjimą, galima eiti pirmyn ir lavintis, o paskui išsilavinus bus lengva apvilti vyriausybę.

Teip tai taikieji įgijo tvirtą pamatą, net ir tie, kurie dar vis abejojo, ant galo įtikėjo ir pilni vilties sakydavo: o kas norint išsis iš to.

Buvo tai prieš caro apsilankymą Varšavoje.

Caras pribuvo, padėkavojo už tokį džiaugsmingą priėmimą, išvažiavo ir pasakė, jog tiki jų žodžiams, bet manifesto, kurs įvykdintų atmainą Lenkijos padėjime, nebuvo išleista. Baisus nusiminimas suslėgė tuos, kurie tikėjosi ir laukė nuo caro apsilankymo naujos gadybės ateinant.

Taikiųjų srovė nupuolė, ypač pasirodžius Varšavos generol-gubernatoriaus Imeretinskio paliepinams, kad niekas niekur nepersimainė.

Lenkų socialistų partija apgarsino paslaptinį Imeretinskio raštą prie caro, ir tas galutinai nuveikė pasekėjus taikiųjų partijos, nes parodė tuštybę jų svajonių, caro-budelio ir jo tarnų gudrumą, caro niekšystę ir ant galo sto-ką kokio norint palinkimo prie lenkų.

Kaipo politiška partija, taikieji pražuvo ir prasikišo. Nieko negavo tie, kurie ištikrųjų tikėjosi ką norint pelnyti; visi pamatė dabar, jog dabartinė Maskolijos politika priešingą jų tautai ir po senovės nori Lenkiją apmaskolinti.

II.

Saldus žodeliai, kuriuos pirmiaus teip tankiai vartojo lenkų pirmžengiai: „Mes kovoja me prieš maskolių vyresnybę, o ne prieš maskolių tautą“, nustojo savo dvigubos vertės, kurią pirmiaus turėjo. Ištikrųjų ir pirmiaus net šviešiausi maskoliai padėdavo vyresnybei jos nedoruose pasielgimuose su lenkais.

Garsus istorikas Karamzin ant kelių atsklaupęs meldavo carą, kad jis nepraplatintų (Toliaus bus).

Anglijos karalius Eduardas VII rengiasi užsimauti, svieta akyse, kepurę, kuri vadina si karalishka karuba; bus iš tos priezasties iszkilmė, kurios įtaisymas kasztuos 100 milijonų frančų (\$20.000.000); pinigūs suvers žmonės ir dėlto jau pakeltos visokios mokes-tys: ant duonos, mėsos, anglių ir t.t.

Petropilėje moters rengiasi įsitaisyti spaustuve; dirbs tę vienos tik moters, iš kurių kiekviena turi savo dalį ant spaustuves.

Iksziol negalima buvo susiekti, kiek atskyrių kalbų yra ant svieta. Naujausios ir, rasi, teisingiausios žinios, kurias paduoda tulas angliszkas mokslinczius, yra tokios: Europoje su Mažaja Azija ir Persija yra 88 kalbos (čia priskaitytos lotyniszkas ir hebrajiszkas), mongolai (Azijoje) turi 59 kalbas, pas australieczius yra 19 kalbų. Polinezijoje ir pas malajus 36, tębuviai gyventojai apie sziaurinį zemės galą turi 8, negrai 58, kafrai 25, hotentotai 4, papuasai 2, pirmieji Amerikos gyventojai 16, senoji Indija 10 ir Numidija 10. Iš viso yra ant svieta 335 kalbos. Žinomas lietuvių užtarėjas, drs Jurgis Sauervein (Girėnas), bene mokas 35 kalbos: tai dar reiktų jam pasimokinti 300 kalbų, kad suprasti visus žmonių liežuvius.

Tilžėje policija suėmė ir apkalino garsingą szundaktarę (Naturaeztin), Klarą Nibios, kuri, neturėdama mokslo, gydo su „gamtos“ pagelba; gydama savo budu du kudi-kiu, sirgusiu krioklige, ji įvare juodu į kapus. Bet ji turi Berlyne gerus pažįstamus tarp augsztų ponų ir tikisi iszsigelbėti nuo baudos.

Berlyne per čiuos metuos pasirodė ugnelė 11,060 sykių.

Redakcijos atsiliepimai.

— *Broliams isz Lost Creek, Pa., ir Nashua, N. H.* Meilės dovanas — isz pirmos vietos \$2,48 ir antros \$6,00 apturėtos; pristokus vietos žitam num-ryje, apgarsisim se kancziame.

Susirinkimai.

Pittsburg, Pa. 40 kuopa Susivienijimo I. A. ir kuopa T. M. D. turės savo susirinkimą 16 d. kovo 1902. Visi sąnariai ir visi tie, kurie turės norą pasiklansyti, teiksis ateiti. Susijimas bus Selver Palace Hall N. 1803, 5-th Ave., Pittsburg. Pradžia 7 val. vakare.

Komitetas.

Pajieszkėjimai.

Asz, Baltramiejus Tolis, pajieszkau savo pusbrolių Vitkų: Juozupo ir Kazimiero. Abudu, paeina isz Kauno gub., Raseinių pav., valscziaus Labarzdzių, par. Kvėdainių, isz miestelio Pajuruko. Daugiau kaip metai gyveno ant Hawaii salos; turi szvogerį Pittsburg, Pa., Antaną Kungį. Jie patys ar kitas tautietis teiksis duoti žinią ant szito adreso, kur jie randasi. B. Tolis, P. O Hakalau, Hawaii, Territory. Box 45.

Asz, Jonas Satula, pajieszkau savo pusbrolio Jono Jankaucko, kurs gyveno New Britain, Conn., ir brolio Jokubo Satulos, kurs gyveno teipgi New Britain'e, Conn., pirm trejų metų. Kur jie dabar gyvena, — nežinau. Praszau jų atsiliepti arba kitų tautiečių, kad zinodami pranesztų po szituo adresu: John Saluta, Spring Valley, Ill.

Pajieszkau Kazio Ulinsko, isz Naumiesczio pav., Sintautų valscziaus, Lukszių par. Teiksis atsiliepti, nes turiu svarbų

reikalą. Peter Antanaitis, 26 Broad str. New Britain, Conn.

Jieszkau žinių apie savo pusbrolių Antaną Vėžavyczių isz Seinų pav., Liskavos par., kaimo Uleziczų. Eina paskalas, kad jis, dirbdamas anglių kasyklėse (kaip sako, apie Shenandoah) tapo užmusztas gale pereitų metų. Kas turi kokias-nors žinias apie minėtą ypatą, teiksis man praneszti.

Julius Szumanas, 50 Elm str. Plymouth, Pa.

Pajieszkau Adomo Kubiliaus, 20 metų isz Kauno gub., Raseinių pav.; metai atgal dirb kasyklėse West Moreland'e. Girdėjau jį Waterbury'je esant. Praszau jo paties arba kitų duoti žinią po adresu:

Jur. Kubilius, Rendham, Pa. Lackawanna Co.

Asz, Kazys Raulynaitis, pajieszkau savo brolių Andriaus ir Matijosziaus Raulynaiczų, kurie paeina isz kaimo Juodaraisczio, Prienų par., Senapilės pav. Kas žino apie juos, bus malonus praneszti ant szito adreso:

Chas Raulen, Wilson, N. C.

Mes 3 draugai: Vincas Barulis, Juozas Valaitis ir Antanas Petruszka pajieszkom savo draugo Jono Masejaucko, Suvalkų gub. Kalvarijos pav., parapijos ir gmino Liudvinavo; jis yra siuvėjas (kriauczius) priesz metus gyveno Anglijoje, Londone; pernai Sausio mėn. iszkeliavo į Lietuvą; isz Lietuvos geguzio mėn. iszkeliavo į Ameriką su visa savo šeimyna ir nežinia kur apsistojo. Pas jį yra svarbus reikalai! meldžiame ar jis pats, ar geri tautiečiai suteikite žinią ant žemiaus podėto antrazso, o mes busime jums labai dėkingi.

V. Barulis, N. 5 Queens Buildings Gosset str. Bethnal green E. London England.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasizinkit pas J. J. Pauksztį.

Kas prisiūs 25 centus!

Paczto markėmis, aplaikys tužiną puikių popierių gromatomis raszyti su puikiomis kvietkomis, apskaitymais ir pavincziavonėmis. Kas atsiūs \$1,00, tas aplaikys 5 tužinus virsz minėtų popierių.

Adresuokit teip: W. Kudarauckas, & Co. Box 234 Lawrence, Mass.

Naujausios knygos.

„Ne gadaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Ž. 5 ct.
Grabnyczų žvakė. Flamanų tautiszka pasaka. Vertė J. B. 10 ct.
Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknechto. 10 ct.
Wacław Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie. 5 ct.
Smertis. Daktaro pasakojimas-Paraszė Szventmikis. Puslapių 32.
Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzura, 1 usl 81, prekė 25c

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.

Lietuviszka Krestomatija, paraszta p. E. Volterio. 1,40

Juszkos žodynas 2,00

Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.

Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.

Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos pasidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo zalies) 10c.

Baudziava Lietuvoje 15c.

Balsas Darbininkų 15c.

Szirdis žmogaus 15c.

Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turų su Maskoliais karės 5c.

Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'a 25c.

Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigtinti 10c.

Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c.

Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyczų 10c.

Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.

Ukiszkasis kalendorius ant 1902 metų 15c.

Trumpas Katekizmas 10c.

Gygenimas szv. Izidoriaus 25c.

Stacijos arba Kalvarija 10c.

Maldelės szv. Ražancziaus 10c.

Atminimas didžio Jubilejaus arba badas apturėjimo atlaidų 10c.

Į naują dvideszimtą amžių įvedimas -5c.

Gramatik Litewska dėl mokinimosi lenkam lietuviszkai \$100.

Palangos Juzė paraszė vysk. M. Valančius ketvirtas, pataisytas, iszleidimas 25c.

LIETUVISZKA RESTAURACIJA**J. M. MEDELIO,**

200 E. Centre str.

Shenandoah, Pa.

Atsimyk, Darbininke! Žinok, kad budamas Shenandoah'ryj, turi tikrą savo prietelį, kuris suteiks tav rodą visame ir suramįs varguose.

Mano namai — tai vienatinė vargszui užeiga, kur po sunkaus darbo galima sudrutinti nuilsusias spēkas ir susiraminti varguose.

Telephonas atdaras No. 873

Lietuviu užeiga

Geriause užeiga dėl lietuvių iš viso miesto. Prilaikau visokius gerimus, kaipo tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klasės, taipgi siunčiu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliską rodą.

Todėl nepamirškite jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.

Petras Lipavyczia.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alucio, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugiską rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir išgirst skambinant ant fortepiano puikias melodijas, tai tik užėik

pas **K. Strzelecki.**

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPA ĮGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
332 Catharine st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
449, 3-rd. Ave. — Homestead, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

Už 3 mėnesiu pasirenge iszkeliuoti,

Dėl tos priežasties noriu lezparduoti sekanczius daktus: Kaip tai popieras gramatas raazyti su tautiskais paveiklais po 15c tuz Teipgi pardodu klizas (cute) Vytauto, Gedemino, Daukanto, Endirkos po \$1.25 Auzeros Bromo už 150 Pardodu visus inrankius iszdibystės rankspaudziū, (Rubber Stamps) d dūmo 3x4 drauge penki (5) fontai litarų ir visa medega prie to už \$25.00.

Turiu geriauses maszinas gramotom drukuoti, Practical No. 3 prekė \$5 dabar už \$4.50; Practical No. 4 prekė \$6.50 dabar už \$6. New Simplex No 8 prekė \$10 dabar už \$9. American, prekė \$10 dabar už \$9.

Siunskite greitai kas kam naudinga isz aukscziau minetu daiktu o gausite pigiau kaip kitur kas bus pirmenis tas gerenis,

W. J. PETKON,

303 N. Main st. Brockton, Mass

Lietuviu prietelis!

Mykolas Boruch,
Minersville, Pa.

Užlaiko mėsinyczią teipgi ir grosersztorį.

Pardodu latvakortes ant 5-kių geriausių linijų ir siunzia pinigus į visas svieto dalis, reikate kreipkitės pas savo prietelį.

Zmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant: Romatizmo,

- Skausma Galvos,
- Skausma strėnu,
- Skausmą kaulų,
- Skausmą sprando,
- Ir Traukulio

Tai nueikie in sztorą, pas savo tautietį ir pareikla lauk ZMIJEZCNIKO kuris yra padirbtas aptlekoje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau kožname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerka EGIUTERRO No 1. prigelbės kožname karte. Dūodu paranką iszgydymo drugio, priepolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tosios kę Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta isz visokių augalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip tai sako vyk po 27), ant svieto gereinės Trajankos nesiranda

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl kožno žinomas, yra vienas garsingiausių Aptiekoriū tarp mūsų tautos czionai Amerikoje. Teipogi yra dėl kožno žinomas, jog vienas geras aptiekorius žino ir ženklina daugiau kaip 10 daktarų, nežine pagalboj suerzjusios žmonijos. Dėlto gi jeigu kada jus Dievas teiktusi delipetēt kokta liga, tai tuojaus nusidukite antrosos pas jį!

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

LENGVUMA

Yra greitai apleistas jei tikras vaistas vartojama. Kožnas gali pasveikti ir pasilengvinti nuo kosulio, perzalimo plaucziū sagedimo vartojant

Severos Balsamas del plaucziū.

Visi sutinimai, iszputimai, skaudėjimo sunariuos ar raumenų, saugėlos ir t. t. yra greitai pageryta per

SEVEROS St. Gothardo Aliejus,

greita ir pasekminga vietinė pagalba nuo visokių skaudėjimų.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through MUNN & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year: four months, \$1. Sold by all newdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St. Washington, D. C.

LIGONIAI!

Uztikrinu visiems

piną iszgydymą. Gydomos visokios vidurinės arba pavirszutinės ligos, plauczių skaudėjimai, galvos sopėjimas, silpna atmintis, susikrimitimas, organų susilpnėjimas, kojų skauduliai, isztinimas, vėzligė, baltapludė pas moteris, diegliai ir t. t., nervų ligos, vandeninė liga, saugėla, uždusimas, paralyzius ir t. t. Iszvarau kirmėles; teipgi visokias votis, skaudulius ir t. t. Geriausiomis elektiriskomis prietaisomis gydau nervų ligas.

Visas lyties ligas

iszgydau į kelias dienas. Užterszimą kraujo, uodos ligas, cėmenų pludima, užbrinkimą, inkstų ir puslės igas, ir tt. Opas gerklėje, burnoje, nosy, akyse ir ausyse, organų susilpimą ir tt.

Uztikrinu kiekvienam atsitikime iszgydymą isz pat szakny. Kroniskas (jisėnėjusi s) ligas asz ypatingai gydau ir pažistu. Nevartoju gyvojo sidabro.

Rodą duo lu žodziu ir per laiszkus.

Dr. Landes
Specijalistas ligonbucziuos.

134 E 24st. kam Lexington ave, New York.

Primu nuo 9 ryto iki 8 vakare, nedėdieniais nuo 8 ryto iki 4 popiet.

Ligonis nereikalauja pats keliauti, gali tik paraszyti laiszką, o vaistai bus nusiųsti pacztu arba ekspresu.

Susikalbėti galima: lenkiskž kai, angliskž kai, slovakiszkž kai, vengriszkž kai ir vokiszkž kai. Praktikuoja Lebanon Bellevue Post Graduate University Hosp. Direktorius mediciniszko instituto.

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dasizinti ir szalto alucio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką

8 N. Hancock st. **WILKES-BARRE**

NEŠKALTYKAI!

Kapitalistai sako: kad ką darbininkai užmano ir veikia, tai tas yra niekai.

Mūs darbininkų kuopelė matydama jog mūsų sunkiai uždirbti pinigai tenka pavieniams karoziaminkams. Tai gi, uždėjome darbininkiską karoziamą, kur lietuvių po sunkaus darbo galės susiiprinti savo spēkas.

Keliviai pribuvę isz kitų vietų gaus pas mūs meilingą priėmimą ir prieteliską rodą.

Lietuviu Prekystes SALONAS.

785 Bank str. WATERBURY, CONN.

ZINGEIDU IR AKYVA DĖL SVIETO.

OFFICE 250 Grand str. & 313 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tikrai vlenatinė gydykla ant užželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.

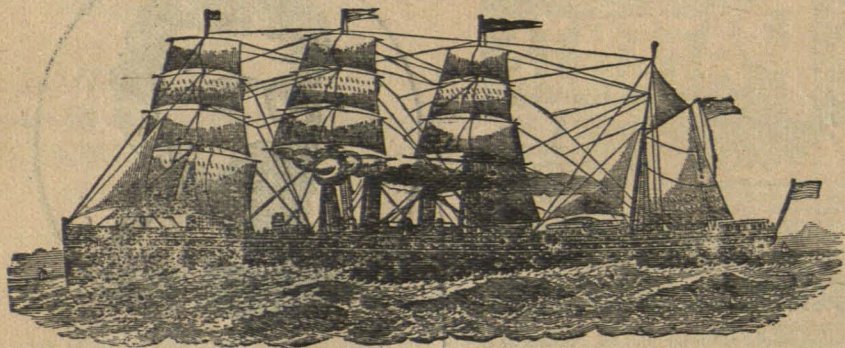
Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siunciam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacije per laiszką adresavokit sziteip: The J. M. BRUNDZA CO. Chemists Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasarinų czeve rykų vyriskų, moteriskų ir vaikų, visi yra Juni, jos darbo pardnodame už visai pigę prekę. Teipogi czevėrykus dirbame ir ant apstelveimo. Ateik ir pamėgins, o busi užganėdintas.

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerių linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniū baksukiję geltono kolerio ir pirkdami nuo sztonnikų visados reikalaukit Kazuno Trajank s. Jeigu negalit gaut pas savo sztonnika mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

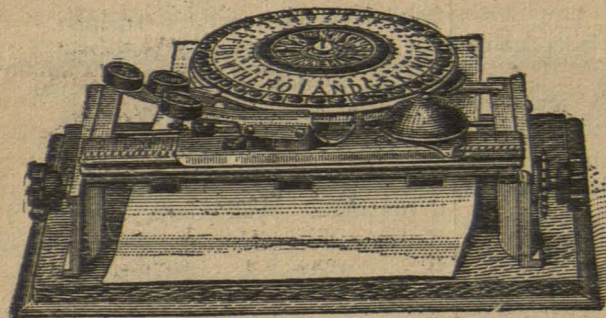
Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligos, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszius liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1 00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta Gumbo-Kura susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgos sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakintį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

RASZOMA MASZINA (typewriter) privalo turēt kiekvienas žmogus ar privatnas ar kupczius. nes laiszkašparaszytas su raszoma maszina gražei iszrodo ir kiekvienas gali jį perskaityti. Mes turime raszomų maszinų visokių prekių, kaip tai: už \$1.00, už \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, už \$6.00, už \$10.00 ir brangesntų. Mes teipgi parduodame visokius tavorus, angliszras knygas ir lietuviszkas, lenkiszkas Biblijas ir Naujus Testamentus. Biblijų turime daugiau kaip szimtą kalbų. Jeiku kas nori gaut katalogą ar atsakymą ant gromatos turi jđėti už 2 c. stempą.

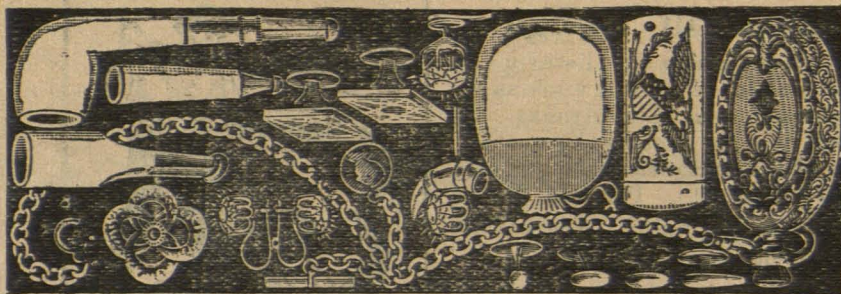
NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas
256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Teipogi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krautavę visokių tavorų kaip ant tai: marezkintų, kaimierių naktaizų, petnesų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marszlinių ir dar kitokių daigtų Teipogi laikau ir krasucziszka szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žyda, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DYKAI 11 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekadęs negirdėta! Ateikit pažiūrēt, pažiūrėjims nieko nekasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan geriau-į laikrodėlių: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k. su dvigubais auksuotais-lyksztais, su suke užsakomas ir austatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA**, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas nikelituotais viduriais. Iszdudame raszą **GYVARANCIJA ANT 20 METU**; pagal iszveizda ir cerumą toki laikrodėlių visados gali lyginti prie \$4. VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Vielesiu puikių laikrodėlių mylėtojams ir es duosime begyje 60 dienų puikias prezentas. 1. vieną marių putų rypkė su didele galvuke ir gintarinu cibuku, vertės \$1.50; 1. grynų marių putų cigarniczia, vertės 75c; 1. nikelinė briezūkams DEZUTE 25c. 1. dailų auksuotą **DICKENS LENCINGELI** su Cameo kabute \$1.50; 1. puikią ankeinnota SA GUTE. \$1.00; 1. vieną porą puikių **AUSKARIŲ** dailmantais sodintu. \$1.00; 1. puikią **SILKA** isz sodintą brangakmeiais 40c; 1. porą paankuotų kolionkų su parmuterio virszais 40c; 1. porą rankovėms guzikų, su permuterine apaczia. 25c; 2. kalaleriams guzikų, permuterio apaczios, 50c; ir 1. puikią į krutinę sagutę su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėlių ir 14 dovanų siuncziamė C. O. D. už \$4.98 apmokėdami teipgi ir expreso kasztus; siuntinį galite iszszgaminuoti ant expreso ir jei nepatiktū, engrąžinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda Expreso Offisas. \$4.98 turi but prisiusti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį **PALIT**: daiktus mes pa-siuncziamė tada per paczta. užregistruve savo kasztais

Jeigu pirksit ant syk laikrodėlius gaus **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszyk, ar aikrodėlių ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lencingėlio mes pasiisime mcte. riszka 30 colių auksuotą Lorgnette lencingėlių. Raszyk ezendien pakol iszpardavimas neiszsbalges.

Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

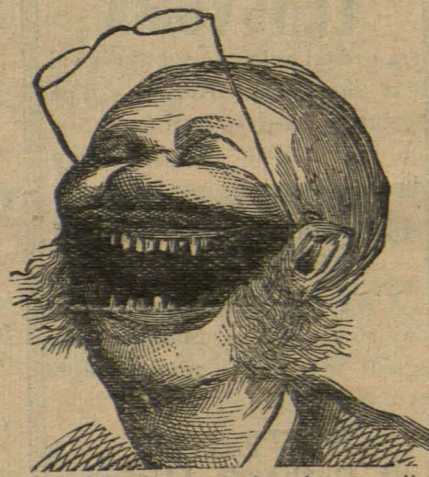
PIGIAUSIAS PARDAVINYCZIUS
NAMAS SUV. VALST.

Musų pa'r i ko siekiu yra apteikti žmogaes reikalingiausia prekią. Nepirk nieko, pakol nepersitikrinsi apie musų prekią, nes bereikalo iszmesit pinigus.

Apart muzikaliszku instrumentų ir t. t. mes parduodame įvairiansias žaisles vaikams, elektrinius naujumynus ir 1000 nandingiausiu naminių daigtų už pigiausę prekę. Jei nebueit užganėdinti isz pirkinį, engrąžinsime pinigus. Kiekvienas pirkejas gaus puikias dovanas. Prie pirkinio už \$100 galite pasirinkti dovanų vertės 10c. perkant už \$10.00. dovanų gausite vertės \$100 ir t. t. Aparto, jeigu emai pirksite, nuleisime 10-tą procentą. Pareikalaukite umai katalogo.

Jeji nori kad namuose lutu linksma, nusivirk **HOME MUSIC BOX**, geriausias ir pigiausias naminis muzikaliszkas instrumentas, nes duoda daugiau priimnumo negu už szimtą dolerių vertės vargonai, ir prie jo nereikia jokio mokslu, — jis pats grajina. Visi pirkejai dziaugiasi toki įgiję. Grajina suviszum 100 įvairių erajų, kaip tai parodo pridėtas prie kiekvieno instrumentu laiszkas, Szitą instrumentą gali naudoti bažnycziose, mokyklose, giedojime ir kitose draugystėse dėl palydėjimo giesmių. Užpraszytam ant kokto pasilinksminimo su szia muzika, prekė jos gali į vieną naktį sugrįžti. Grajina įvairius himnus, marszus, valcus, kadriilus, arijas, isz operų kaip ir naujasias dainas. Kožną isz jų galite atkartoti kiek tik norite. Tik \$600 dailioj skrynelėje su muzika. Ant pareikalavimo tą instrumentą prisiuncziamė kožnam po aplėikymo \$100, likusi suma turi but iszmokėta po aplaikymui muzikės. Agentai daro ant to didelius pinigus. Prisiusk 2c, ant katalogo.

STANDARD MFG. CO. 29 Beekman st. Box 1179, N. Y. Dept. 97.

Puikiausias vaistas
Daktaro Glenno,
„Peace In the Family“.

Dėl seno skaudėjimo, nusibrozdinimo, inkirtimų ir insipjovimo, teipgi nusideginimo ir nusiszutini-mo, nėra lygio vaisto. Yra isztiki-miauses vaistas terp parduodanczių. Verkentiems vaikams nepamirsz-kite duoti o nustos. Iszdirbamas vien tiktai per M. Bevan, 23 Camb-ria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa. Bonkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo sztonnikus. Didelis procentas del sztonnikų mokant isz virszaus, tiktai Penn'a.

P. S. Esu pažystamas visoi apielinkėi ir turiu užsitikėjima. Reikala-vimus trumpam laike iszpildysiu.

AGENTAS

assekuravojimo **NAMŲ** ir visokių **DAIGTŲ** už ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Joe Harrio
HOTELIS

103 E. Main ir kampo Eno str.
Szaltas alus, skani arielka, cigarai pirmos klasos
Teipogi užkandžiai dovanai kas vakars.
Jonas Drapiwskis Bartenderis.